monumenten inventarisatie project Zeeland

gemeentebeschrijving

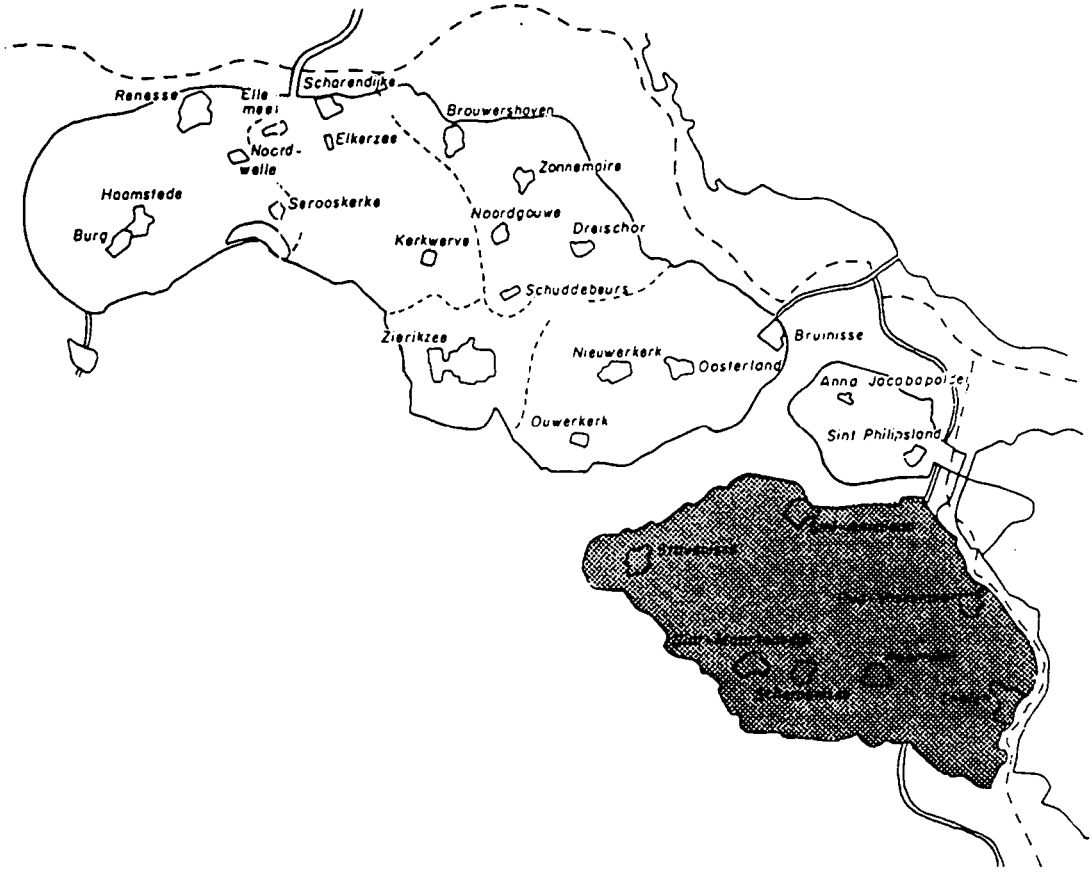

tholen

(december 1991)

B. I. Sens

INHOUD

		Blz.
	VOORWOORD	5
1.	INLEIDING	6
2.	BODEMGESTELDHEID	6
3.	GRONDGEBRUIK	7
4.	INFRASTRUCTUUR	8
4.1	Wegen	8
4.2	Waterwegen, havens en veren	8
4.3	Tramlijn	9
4.4	Dijken, kaden en dammen	9
5.	NEDERZETTINGEN	10
5.1	Algemeen	10
5.2	Tholen	10
5.3	Sint Maartensdijk	12
5.4	Oud-Vossemeer	13
5.5	Poortvliet	14
5.6	Scherpenisse	14
5.7	Sint Annaland	15
5.8	Stavenisse	15
5.9	Buitengebied	16
6.	NABESCHOUWING INVENTARISATIE	17
7.	GEBIEDEN MET BIJZONDERE WAARDEN	18

LITERATUURLIJST

ADRESLIJST VAN GEINVENTARISEERDE OBJECTEN EN COMPLEXEN

AFBEELDINGEN

VOORWOORD

Wat is het Monumenten Inventarisatie Project?

Door het rijk is in samenwerking met de provincies en de vier grote steden een project ontwikkeld dat als doel heeft de inventarisatie van jonge bouwkunst en stedebouw in Nederland. "Jonge" betekent hier: tot stand gekomen in de periode midden 19e eeuw - Tweede Wereldoorlog.
De verkregen gegevens worden landelijk verzameld en verwerkt. Ze kunnen dienen als uitgangspunt voor verder onderzoek en voor het te voeren beleid van rijk, provincies en gemeenten. Ze bestaan uit regio- en gemeentebeschrijvingen en uit de inventarisatieresultaten (veldwerk).

Regiobeschrijving

De inventarisatie wordt per provincie (of grote stad) gebiedsgewijs aangepakt. Daartoe is de provincie Zeeland in drie werkgebieden verdeeld, namelijk Midden-Zeeland, Noord-Zeeland en Zeeuwsch-Vlaanderen.
Per gebied wordt eerst een regiobeschrijving gemaakt, met daarin een beschrijving van de historische en ruimtelijke ontwikkelingen in de periode ca. 1850-1945. Bij de beschrijving wordt globaal aandacht besteed aan de algemeen historische aspecten van bestuurlijke, landschappelijke, sociaal-economische en geografische aard.

Gemeentebeschrijving

Met behulp van de regiobeschrijving vindt nader onderzoek plaats per gemeente en per kern. In eerste instantie gebeurt dit op basis van literatuurstudie en vergelijkend kaartonderzoek. De resultaten hiervan worden aangevuld met gegevens uit de object- en complexinventarisatie. Het onderzoek leidt tot een korte beschrijving van de kernen per gemeente en de historische en ruimtelijke ontwikkeling daarvan, waarbij aandacht wordt besteed aan algemeen historische aspecten van onderwerpen die ook bij de regiobeschrijving zijn behandeld (zie boven).
Met behulp van (voornamelijk) historisch kaartmateriaal wordt inzicht gegeven in de ruimtelijke ontwikkelingen.
Wanneer een kern in de betrokken periode belangrijke functionele en stedebouwkundige ontwikkelingen heeft doorgemaakt, wordt er bovendien een overzichtskaart toegevoegd van deze ontwikkelingen met een typologie van de uitbreidingen.
De regio- en gemeentebeschrijvingen vormen de basis voor het veldwerk. Het veldwerk bestaat uit inventarisaties van objecten, complexen en stedebouwkundige structuren, die voor de periode belangrijk en/of kenmerkend of juist bijzonder zijn. Aan de gemeentebeschrijvingen is een samenvatting van het veldwerk en een adreslijst van geïnventariseerde objecten en complexen toegevoegd.

1. INLEIDING

De gemeente Tholen, omvattende het gehele "eiland" Tholen, heeft een oppervlakte van ca. 13.200 ha.
De gemeente grenst in het zuiden aan de gemeente Reimerswaal en Kapelle, in het westen aan de gemeente Kortgene en Zierikzee, in het noorden aan de gemeente Duiveland en Sint Philipsland en in het oosten aan de provincie Noord-Brabant (afb. 1).
De gemeente wordt aan de zuid-, west- en noordzijde omgeven door de Oosterschelde en aan de oostzijde door de Eendracht.
Bij de gemeentelijke herindeling in 1971 werden Oud-Vossemeer, Poortvliet, Scherpenisse, Sint Annaland, Sint Maartensdijk, Stavenisse en Tholen als zelfstandige gemeenten opgeheven.
In de gemeente Tholen bevinden zich de stad Tholen, de smalstad Sint Maartensdijk en de dorpen Oud-Vossemeer, Poortvliet, Scherpenisse, Sint Annaland en Stavenisse.
Voorts bevinden zich in het gebied een elftal buurtschapjes.

2. BODEMGESTELDHEID

Het Thoolse gebied is in hoofdzaak ontstaan vóór 1500.
In tegenstelling tot andere gebieden in Zeeland, is op Tholen tijdens en ook na de vorming van het oppervlakteveen een duidelijke rivierinvloed aantoonbaar. De afzettingen wijzen op een milieu dat afwisselend zout en zoet is geweest.
Hoogstwaarschijnlijk zijn de brakke afzettingen ontstaan onder invloed van de voormalige Striene (afb. 2). Onder invloed van de getijden en hoge rivierstanden is vanuit deze oude rivierloop en vanuit de hiermee in verbinding staande geulenstelsels het veengebied overstroomd, aangetast en opgeslibd.
Na de bedijking van de eerst gevormde gebieden, omstreeks de elfde en twaalfde eeuw, is door het darinkdelven veel grond vergraven.
De oud- en middellandgronden vinden we op Tholen in het gebied van de oude kernen, onder andere in de Scherpenissepolder, de Schakerloopolder, de Poortvlietse Weihoek.
De lage poelgronden werden afgewisseld door kronkelige kreekruggen. In het kader van de herverkaveling (ca 1960) zijn echter grote gedeelten herontgonnen en geëgaliseerd.
Een belangrijk gebied nieuwlandgronden ligt bij Oud-Vossemeer en op de westelijke helft van Tholen. Het nieuwland bestaat uit schorgronden en plaatgronden. Het is deels in de eerste helft van de 19e eeuw bedijkt.

De afwatering vond oorspronkelijk op natuurlijke wijze plaats, later al dan niet met behulp van watermolens.
De Scherpenissepolder sueerde via een sluis, die dateert van 1866. De sluis loosde op de Oosterschelde. Het zuidelijk gedeelte loosde via een stenen sluis (1832) in het Tholensche Gat. Het noordelijke gedeelte van Poortvliet sueerde sinds 1752 met behulp van een watermolen die dienst heeft gedaan tot 1851. Sinds 1849 verbeterde de afwatering door een nieuwe zeesluis aan de Klaas van Steelandpolder.

De Stavenissepolder sueerde via de suatiesluis aan de haven van Stavenisse, die in 1930 gemoderniseerd werd.
Het eerste motorgemaal op Tholen werd in 1910 in gebruik genomen ten noorden van Sint Maartensdijk. Het werkte tot 1922 in combinatie met een 18e eeuwse schepradwatermolen.
Het eerste stoomgemaal op Tholen werd in 1900 aan de Eendracht gebouwd voor de bemaling van de Hikke-, Kerke-, Oud-Vossemeer- en Vrijberghepolders. Het gemaal werd als laatste stoomgemaal in 1957 gesloten.
Ten zuiden van de stad Tholen werd in 1906 het tweede stoomgemaal opgericht, dat in 1924 werd voorzien van een ruwolie-motor en in 1943 werd geëlectrificeerd. Het deed dienst tot 1957.
In 1910 werd in Poortvliet een stoomgemaal gebouwd, dat tot 1932 in gebruik was. In 1932 werd overgestapt van stoom- naar electrische bemaling, waarvoor een nieuw gemaal werd gebouwd.
Ten noorden van de haven van Sint Maartensdijk was van 1921 tot 1958 een dieselgemaal in gebruik.
De komst van stoom-, motor- en electrisch gemaal betekende een grote vooruitgang op het terrein van de afwatering, wat vooral van belang was voor de landbouw.

Na de ramp van 1953 is mede door de herverkaveling, de afwatering grondig gereorganiseerd.
Tot voor kort werden de polders ten westen van de Pluimpot bemalen door het gemaal "De Noord". In het kader van de Deltawerken is dit gemaal echter aangepast. In 1985 werd het gemaal "De Loohoek" (Poortvliet) in gebruik gesteld. Verder werden in het kader van deze werken vijf afwateringssluizen opgeruimd.

3. GRONDGEBRUIK

In de gemeente Tholen werd akkerbouw gevonden op de hoger gelegen kreekruggen van het oud- en middelland en in de nieuwlandpolders. Vooral de schorgronden van het nieuwland bleken zeer geschikt voor akker- en tuinbouw. De lagere en vochtigere poelgronden van oud- en middelland waren voornamelijk als grasland in gebruik.
Vanwege verbetering van de afwatering kon echter steeds meer grasland als bouwland in gebruik worden genomen.

De meekrapteelt is voor Tholen tot ca 1870 een belangrijke bron van inkomsten geweest. Met de neergang van het meekrapbedrijf kwam de opkomst van de teelt van suikerbieten.
Thans treffen we op Tholen, dat nog steeds een agrarisch gebied is, ook verbouw van gladiolen, glastuinbouw bij Sint Annaland en Stavenisse en fruitteelt aan. Voorts is de teelt van gras- en bloemzaad in opkomst.

Ten aanzien van het verkavelingspatroon kunnen verschillen worden geconstateerd tussen het oud- en middelland en het nieuwland. In de polders die gevormd werden vóór ca. 1400 werd de verkaveling hoofdzakelijk bepaald door de fysich-geografische omstandigheden. Dit resulteerde in onregelmatig gevormde percelen.

Het nieuwland kent een meer planmatige aanpak met een uit regelmatige vierkanten en rechthoeken, soms ook met een uit lange stroken bestaande verkaveling.
Tholen is door verschillende overstromingen getroffen.
In april 1944 werd de oorlogsinundatie voltrokken.
Op 1000 ha. na werd heel het vml. eiland met zout water geïnundeerd. Het duurde tot november 1944 eer Tholen weer watervrij was.
Een grotere ramp dan de oorlogsinundatie was de watersnoodramp van 1953. Hierbij overstroomde ruim de helft van het Thoolse land. Er waren negen stroomgaten. Stavenisse was het zwaarst getroffen gebied. Het zeewater op Tholen was 10 weken na de ramp afgevoerd. Grote materiële schade aan dijken, landerijen en gebouwen bleef over.
Na de ramp is het Thoolse land opnieuw verkaveld en in samenhang hiermee de afwatering verbeterd. De verschillen tussen oud- en nieuwland zijn nu nauwelijks meer zichtbaar.
Vooral de oudste polders, de Poortvlietse Weihoek, de Scherpenissepolder en de Schakerloopolder ondergingen radicale veranderingen, waardoor oude verkavelingspatronen bijna niet meer herkenbaar zijn.

4. INFRASTRUCTUUR

4.1 Wegen

Oorspronkelijk had men slechts aarden wegen of kleiwegen die vooral in het natte jaargetijde nauwelijks berijdbaar en slecht begaanbaar waren.
Het wegtracé tussen Gorishoek en Tholen was onderdeel van de postroute Walcheren-Noord-Brabant. Aansluitend op dit traject bestond er nog een zogenaamde postroute van Stavenisse naar Scherpenisse, aansluitend op het veer Viane-Stavenisse. Deze postroute was één van de eerste begrinde wegen op Tholen (1861).
Achtereenvolgens werden daarna over een aantal jaren de meeste Thoolse wegen begrind of bestraat.
In 1864 werd ondermeer de weg van Sint Annaland (veer op Sint Philipsland en Duiveland) naar Oud-Vossemeer (veer op Noord-Brabant) begrind.
Het provinciaal wegenplan (1932) en de herverkaveling zorgden voor veranderingen in het wegenstelsel. Enkele bestaande wegen kwamen te vervallen, nieuwe werden aangelegd en andere "gereviseerd".

4.2 Waterwegen, havens en veren

Tholen wordt in het zuiden en zuidwesten begrensd door enkele kleine geulen van de Oosterschelde, het Tholense gat, De Dortsman en de Witte Tonnen Vlije. Deze laatste geeft verbinding met Keeten, Mastgat en Zijpe. Ten noorden van Tholen loopt de Krabbenkreek. De Eendracht, thans deel van de Schelde-Rijnverbinding en door een dam afgesloten van De Krabbenkreek, vormt de oostelijke grens van Tholen.

De havens op Tholen deden dienst als landbouwhaven, veerhaven en aanvoerplaats van levensmiddelen en materialen voor de eilandbewoners.
De haven van de stad Tholen behoort tot een der oudste havens van Zeeland (in ieder geval middeleeuws). De oude haven werd in 1825 gedempt. Een gedeelte van de Oude Zoute Vest werd als haven ingericht: Groote Haven. In 1875 werd een deel van de stadsvesten ten zuiden van de Groote Haven bestemd als Kleine Haven. In 1908 werden beide havens verenigd. Tholen was één van de belangrijkste vissershavens in Zeeland.
Scherpenisse en Sint Maartensdijk hadden beide hun toegang via de Pluimpot. Beide havens dateren uit voorgaande eeuwen. Zij hebben tot 1957 dienst gedaan. In dat jaar werd de Pluimpot afgedamd en de haven van Scherpenisse gedempt. De haven van Sint Maartensdijk viel toen droog en werd in 1962 gedempt.
De havengeul van Stavenisse dateert al uit de 17e eeuw.
Het landbouwhaventje van Sint Annaland was een zwakke schakel in de zeewering. In het kader van de Deltawerken werd ze gedempt en werd een nieuwe haven aangelegd (ca. 1960).
Haventjes van meer lokale betekenis waren Deurloo (ca. 1877, loswal vervallen), Strijenham en Oud-Vossemeer.

Tholen onderhield een veerdienst op Schouwen-Duiveland (Stavenisse-Viane), op Zuid-Beveland en op Sint Philipsland (tot ca. 1940).
Gorishoek, bij Scherpenisse, was tot in de 20ste eeuw een hoofdschakel in de communicatie van Midden-Zeeland met Noord-Zeeland. De veerdienst Yersekendam-Gorishoek was tot de opening van de spoorlijn Roosendaal-Vlissingen een belangrijke schakel in het postverkeer. Door openstelling van de weg over de Kreekrakdam in 1916 verloor het veer betekenis voor doorgaand verkeer.
Over de Eendracht waren drie oeververbindingen tussen het eiland Tholen en Noord-Brabant: een voetveer vanaf Botshoofd (tot ± 1885), een veer van Nieuw- naar Oud-Vossemeer en vanuit Tholen naar Noord-Brabant. Dit laatste werd in 1928 vervangen door een brug over de Eendracht, die in 1971 werd vernieuwd.
De pont van Oud-Vossemeer naar Nieuw-Vossemeer werd in 1974 vervangen door een brug.

4.3 Tramlijn

De tramlijn is op Tholen nooit tot stand gekomen. Alleen de reeds bestaande tramverbinding Bergen op Zoom-Thoolse veer werd na het gereedkomen van de Thoolse brug in 1928 doorgetrokken tot in de stad Tholen. In 1934 werd deze tramlijn opgeheven en vervangen door een busdienst.

4.4 Dijken, kaden en dammen

Het Thoolse land is gegroeid door aanleg van vele kilometers dammen en dijken. De oudste dijken zijn de ringdijken (of restanten daarvan) van de polders Scherpenisse, Poortvliet, Oudeland (Sint Maartensdijk) en Schakerloo.

Binnen de ring van zeedijken vinden we een stelsel van binnendijken (enkele zijn afgegraven), die vroeger kortere of langere tijd waterkerend waren en nu zogenaamde slapers of dromers vormen.
Op Tholen werden ruim 7 km betonmuren als dijkverhoging aangelegd. Deze zogenaamde De Muraltuurtjes werden hier vooral in de jaren twintig aangebracht. Een deel hiervan resteert nog.

5. NEDERZETTINGEN

5.1 Algemeen

De gemeente Tholen bestaat uit de stad Tholen, de smalstad Sint Maartensdijk, de dorpen Oud-Vossemeer, Poortvliet, Scherpenisse, Sint Annaland, Stavenisse, de buurtschappen Botshoofd (Boschhoofd), Malland, Molenvliet, Mosselhoek, Nieuw-Strijen (Strijenham), De Rand, Schoondorp, Steenenkruis, en de Wüstungen Oude Kerkhof, Westkerke en Schakerloo (of Het Oudeland). Door het voorkomen van landbouwbedrijven in met name de dorpskernen, hebben de meeste nederzettingen een agrarisch karakter.
De stad Tholen had, vooral vóór de bouw van de brug over de Eendracht, een centrumfunctie voor het hele eiland.

In de 19e eeuw was er sprake van een bevolkingsgroei. Tegenwoordig heeft de gemeente 18.959 inwoners.

Inwonertal

	1849	1899	1942	1991
Oud-Vossemeer	1573	1976	2300	2286
Poortvliet	1340	1557	1690	1652
Scherpenisse	1240	1388	1300	1450
Sint Annaland	1632	2405	2700	3037
Sint Maartensdijk	2031	2791	2800	3287
Stavenisse	1264	1604	1820	1474
Tholen	2423	3076	3100	6098

5.2 Tholen

Tholen (afb. 3, 10, 13) ligt in het zuid-oosten van het gelijknamige vroegere eiland, dat van het Brabantse vasteland wordt gescheiden door de Eendracht (nu onderdeel Schelde-Rijnverbinding). De stad ontstond als dijknederzetting bij een tol aan de Eendracht. Spoedig werd dit eerste stadsdeel, de Oude Stad, uitgebreid met de noordelijk gelegen Nieuwstad en een buitendijks havenkwartier, de Buitenstad. De drie stadsdelen werden in de 14e eeuw van een omwalling voorzien. Aan het begin van de 17e eeuw ontstonden de vestingwerken, waarvan de omwalling nu nog voor een groot deel aanwezig is (in plantsoen herschapen), evenals de omgrachting.

In het midden van de vorige eeuw leefde de geringe klasse van de bevolking meestal van de visserij; de overige bevolkingsgroepen legden zich vooral op landbouw en kleinhandel toe. Er waren 2 meestoven, 1 touwslagerij, 1 zoutziederij, 1 lijnbaan en 2 korenmolens.
Met de neergang van het meekrapbedrijf (ca. 1870) kwam de opkomst van de teelt van suikerbieten en de oestercultuur, de laatste als speculatieve belegging van welgestelden die voordien betrokken waren bij het meekrapbedrijf.
De oestercultuur bleef bestaan tot in de jaren zestig van deze eeuw, toen de strenge winter van 1962-'63, de aanleg van de Deltawerken en de Schelde-Rijnverbinding hier een einde aan maakten.
In Tholen bevond zich grootschaligere bedrijvigheid in de vorm van de inmiddels verdwenen gemeentelijke gasfabriek en de essencefabriek, die aan het zuideinde van de Kaay gelokaliseerd waren.
Binnen de wallen is, mede ten gevolge van het goeddeels uitblijven van ingrijpende ruimtelijke ontwikkelingen, de laat middeleeuwse stedelijke structuur in hoofdzaak bewaard gebleven. De historisch waardevolle en monumentale bebouwing is grotendeels geconcentreerd aan de oude dijkstraten, met name aan de Hoogstraat en enkele dwarsstraten. Aan de Hoogstraat verrees tegen het eind van de 19e eeuw een monumentaal postkantoor.
Ondanks de bevolkingstoename in de eerste helft van de 19e eeuw en de daarmee gepaard gaande woningbouw, was er in de stad een aanzienlijke hoeveelheid ruimte overgebleven (afb. 3). In deze ruimte ontstond 19e en vroeg 20ste eeuwse woningbouwinvulling, die qua schaal aansloot bij de oudere bebouwing. Eenvoudige panden werden o.a. gebouwd aan de Paulinastraat, Bosstraat, Venkelstraat, Oudelandsestraat, Oudelandse Poort, Regentessetraat, Plantagestraat, Molenvlietsestraat, Gildenstraat en aan de noordwest zijde van de Verbrandestraat. Ook één van de zuidelijke bolwerken (Cromvliet) is op deze wijze bebouwd, terwijl noordelijk, op het Bolwerk, grotere en vrijstaande panden zijn verrezen. Hier is het begin van een villa-ontwikkeling te bespeuren. Deze ontwikkeling heeft zich echter binnen de veste niet doorgezet. De enige villa (ca. 1910) die de binnenstad rijk is, staat op het bolwerk bij Zuid Oudaan.
Aan de zuidkant van de Markt werd rond 1900 de Rooms-Katholieke kerk gebouwd, waar voordien de kerk van de Waalse gemeente stond.
In 1908 verrees in de Kruittorenstraat de Gereformeerde Gemeentekerk. Aan het einde van de Venkelstraat, bij de Vlasmarkt, werd in 1848 een stellingkorenmolen gebouwd, die echter in de jaren dertig werd onttakeld. De 18e eeuwse Walkorenmolen werd in de tweede helft van de 19e eeuw verhoogd.

In 1814 werd de vesting Tholen opgeheven, waardoor veranderingen in ruimtelijke opzicht op gang kwamen. In 1826 werd de haven naar de "Zoute Vest" verplaatst. De oude haven werd gedempt en er werd een dijk opgeworpen. De getijdemolen en de spuikom verdwenen.
In de Zoute Vest werden kort na 1868 een aantal oesterputten aangelegd en iets later ook in het voormalige kroonwerk Slikkenburg. Op de contrescarpe werden loodsen gebouwd. Er kwamen ook oesterputten bij het kroonwerk aan de overzijde van de Eendracht.
Door de groei van de oestercultuur was de haven vooral tijdens de bietencampagne spoedig te klein. Daarom legde T.A. Wagtho voor zijn oesterbedrijf ten zuiden van de grote haven een haventje met een aparte toegang aan (ca. 1875). In 1908 werden beide havens met elkaar verbonden.

Vanaf de jaren veertig van de vorige eeuw werd de vesting verder ontmanteld en omgezet in een wandelpark. Naar ontwerp van P. Schippers werd een begin gemaakt met een "Zwitserse aanleg" van de wandeling met hakhout en bomen, bij de Oudelandsepoort.
Later (rond 1870-1890) legt boomkweker C. van der Putte uit Middelburg bij de Oud-Vossemeersepoort de wandeling aan.
In de jaren zestig van de vorige eeuw werd een begin gemaakt met de verkoop van grond uit de stadswandeling bij de Oudelandse poort en Oud-Vossemeerse poort voor de bouw van hoofdzakelijk arbeiderswoningen.
Men stopte hiermee in 1907 om de schoonheid van de wandeling niet verder aan te tasten. Zelfs villa's mochten hier niet meer gebouwd worden.
In 1869 was het gebied binnen de wallen alleen bereikbaar via de dammen bij de drie voormalige stadspoorten (Oudelandse poort, Oud-Vossemeerse poort, Waterpoort).
In 1920 werd een dam in het verlengde van de Molenvlietsestraat aangelegd.
Naar aanleiding van de bouw van de brug over de Eendracht in 1928, volgde een doorbraak aan de noordoostkant van de stad, bij de Eendrachtsweg.
Hierbij werd de historische plattegrond van de binnenstad doorbroken. Door de bouw van deze brug kwam aan Tholens betrekkelijk isolement een einde.

Buiten de veste is in de inventarisatieperiode niet veel bebouwing ontstaan. Zoals reeds vermeld, was er binnen de omwalling nog genoeg ruimte over.
Aan het begin van deze eeuw werden aan de Parksingel arbeiderswoningen gebouwd. Ten westen van de Grindweg (vroeger Voorstad) kwam eveneens een arbeiderswoonwijkje tot stand. Aan deze straat stonden ook enige bedrijfspandjes. Sinds 1858 bevindt zich hier de algemene begraafplaats.
Aan de zuidwestzijde van de stad, bij Zuid-Oudaan, kwamen enkele grote vrijstaande villa's tot stand. Eén dateert uit 1903, de overige werden in de periode ca. 1915-1925 gebouwd. Aan deze zijde van de stad was in 1865 een Rooms-Katholieke begraafplaats aangelegd.

Na-oorlogse uitbreiding, met name in de jaren zestig en zeventig, voltrok zich voor het overgrote deel buiten de oude veste, op enkele saneringen in de binnenstad na.
De stadswallen zijn in het kader van de Deltawerken verhoogd en verzwaard.

5.3 Sint Maartensdijk

Sint Maartendsdijk (afb. 4, 10, 14) kwam na ca. 1250 tot ontwikkeling onder bescherming van het in 1820 gesloopte kasteel van de heren Van Borssele (het omgrachte kasteelterrein is ten noorden van het plaatsje nog terug te vinden). Sint Maartensdijk heeft waarschijnlijk vóór het einde van de 15e eeuw een aantal rechten gekregen, waarmee het één der Zeeuwse smalsteden werd (wel stadsrechten, maar geen stemrechten in de Staten van Zeeland). De weg die van het kasteel zuidwaarts op de kade met haven toeliep, was verbreed tot markt. Van de vermoedelijk aan het eind van de 15e eeuw aangelegde omwalling is thans niets meer over.

In het begin van de 19e eeuw werd de spuikom gedempt en in de 20ste eeuw werden de haven en de grachten gedempt. Na de Tweede Wereldoorlog werd de kern rondom uitgebreid met nieuwbouwwijken. Voor het overige is de ruimtelijke structuur in hoofdopzet nagenoeg onveranderd gebleven.
In de loop van de 19e eeuw groeide de bevolking aanzienlijk. Met name de handel in akkerbouwproducten en vee, waarbij de haven en markt een belangrijke rol speelden, zorgde voor veel bedrijvigheid.
Om de bevolkingsgroei in de vorige eeuw op te vangen werden met name arbeiderswoningen op particuliere binnenterreinen in de kern gebouwd. Van een planmatige aanpak van het woningprobleem en een aanleg van straten door de gemeente was nog geen sprake. Er kwamen veel zogenaamde rug-aan-rug woningen tot stand, onder andere tussen de Ds. De Bresstraat en de Korte Vest. Ook werd de gedempte spuikom bebouwd. Deze laatste bebouwing werd aan het begin van deze eeuw afgebroken en vervangen (sanering).
Begin deze eeuw werden de eerste sociale woningbouwcomplexen buiten de grachten gebouwd, onder andere aan de Oostsingel, bij de Wilhelminastraat/ Zuidsingel en Achter 't Bos.
Vanaf de jaren zestig zijn echter de meeste van deze karakteristieke buurten verdwenen vanwege sanering.

In 1915 begon men met demping van de Westvest. De laatste restanten van de Oost- en Noordpoort verdwenen eveneens aan het begin van deze eeuw. Op de plaats van de afgebroken Noordpoort werd in 1910 een nieuw postkantoor gebouwd.
Aan de Oostvest bevindt zich een concentratie van bedrijfspanden, waaronder schuren en pakhuizen. Hier stond onder andere de electriciteitscentrale (1918-'54). De Oostvest werd in 1961 gedempt.
Aan de Westvest werd in 1936 de kerk van de Gereformeerde Gemeente gesticht.
Opvallend in de kern zijn de met cement bepleisterde gevels met ruw uiterlijk. Deze zogenaamde gerotste gevels treft men aan vanaf het eind van de vorige eeuw. Zowel nieuwe als bestaande gebouwen werden er van voorzien.
Ten noorden van Sint Maartensdijk werd in 1832 een nieuwe begraafplaats aangelegd, naast de slotgracht.
Uitvalswegbebouwing kwam tussen ca 1910 en 1935 tot stand op en aan de Molendijk (middenstandswoningen). Buiten de voormalige grachten heeft Sint Maartensdijk zich vooral na de oorlog verder uitgebreid met verschillende nieuwbouwwijken en een industriegebied richting Scherpenisse.

5.4 Oud-Vossemeer

Oud-Vossemeer (afb. 5, 10, 15) is een ringdorp met een voor een deel ook aan de binnenzijde bebouwde ring.
Rond 1865 was de ring en omgeving en een gedeelte van de westzijde van de Kalisbuurt bebouwd. Bij het haventje, waar ook het veer naar Noord-Brabant (Nieuw-Vossemeer) vertrok, stond ook enige bebouwing (afb. 3).
In 1841 was aan de Dorpsweg de Rooms-Katholieke kerk gebouwd, waarnaast later een pastorie, begraafplaats en een Rooms-Katholieke school met meesterswoning tot stand kwamen.
Het dorp breidde zich uit langs de bestaande wegen. Aan de Molenstraat, iets ten zuiden van de kern, kwamen in eerste instantie in de buurt van de voormalige molen in de jaren zeventig van de vorige eeuw eenvoudige

arbeiderswoningen tot stand schuin tegenover de begraafplaats. Het deel richting kern werd aan het begin van deze eeuw ingevuld met sterk variërende gekoppelde en losstaande woningen.
De bebouwing aan de Dorpsweg en Kalisbuurt breidde zich uit.
Aan de Hofstraat werden vanaf ca. 1910 losstaande en gekoppelde woningen gebouwd in dezelfde soort architectuur met verspringende rooilijn. Aan de Coentjesweg kwam een weinig homogene uitvalswegbebouwing tot stand, terwijl deze aan de Patrijzenweg een meer agrarisch karakter kreeg.
De nieuwbouw bevindt zich voornamelijk ten zuidoosten van de kern en ten zuiden en westen van de ring.

5.5 Poortvliet

Poortvliet (afb. 6, 11, 16) is een ringdorp met nogal wat nieuwe huizen in de dorpskom als gevolg van verwoestingen in de Tweede Wereldoorlog en de watersnood in 1953. Opvallend zijn de open ruimten tussen de bebouwing.
In de oude kern bevinden zich enkele grote panden uit de inventarisatieperiode, zoals de pastorie van de Hervormde Kerk (Markt) en het voormalige gemeentehuis, een verbouwing van een ouder pand (Langestraat).
In de inventarisatieperiode zijn geen nieuwe straten aangelegd. De bestaande straten, met name de uitvalswegen, werden verder bebouwd, onder andere de Stoofstraat en de Zuidstraat. Aan de Zuidstraat werd rond 1930 de kerk van de Gereformeerde Gemeente gebouwd.
Aan de Lange Zandweg bevindt zich de romp van de in 1851 gebouwde en in 1957 uitgebrande korenmolen "De Graanhalm". In 1829 was aan de Hogeweg, iets ten oosten buiten de kern, een begraafplaats aangelegd.

5.6 Scherpenisse

Scherpenisse (afb. 7, 11, 17) is een voorstraatdorp, waarvan het haventje verviel na afsluiting van de vaargeul in 1957.
Het dorp bestaat uit een kom met twee marktpleinen, een groot en een klein, respectievelijk Hoge Markt en Lage Markt geheten, verbonden door de Kerkstraat.
De meeste straten lopen evenwijdig aan de Kerkstraat of staan er loodrecht op.
Opvallend in het dorp zijn de gerotste gevels (vanaf eind 19e eeuw). De oude kerk van de Gereformeerde Gemeente (ca. 1924) is nu in gebruik als verenigingsgebouw bij de recent gebouwde kerk.
In de inventarisatieperiode zijn geen nieuwe straten aangelegd. Aan de Langeweg bevindt zich uitvalswegbebouwing uit de periode ca. 1920-1940. Aan deze straat bevindt zich ook de watertoren uit 1923.
Ten westen van het dorp bevindt zich korenmolen de Korenbloem uit 1872.
Het gebied ten zuiden van de kerk is voornamelijk met boerderijen bebouwd, die onderdeel vormen van een verspreide structuur.
De nieuwbouw is ten zuiden en ten westen van de kern geconcentreerd.

5.7 Sint Annaland

Dit ringstraatdorp werd gesticht in de tweede helft van de 15e eeuw. De Voorstraat loopt van de gedempte haven af naar het vroeger geheel omgrachte kerkterrein (afb. 8, 12, 18).
De kerk werd in 1899 gebouwd na sloop van een laat-middeleeuwse kruiskerk. Op het kerkterrein bevonden zich de twee lagere scholen (openbare en christelijke), die samen één complex vormden.
Rond 1866 bevond zich bebouwing aan de Voorstraat, de Ring en de Molendijk en omgeving. Voorts waren de achterstraten van de Voorstraat (Oost- en Weststraat), Tienhoven en de Javadijk gedeeltelijk bebouwd (afb. 8). De achterstraten kregen typische achterstraatbebouwing met schuurtjes.
Aan het eind van de 19e eeuw werden er aan de Voorstraat (vooral richting haven) verschillende grote panden vnl. met lijstgevels gebouwd of verbouwd, terwijl aan de Ring vnl. kleinere langsgevels tot stand kwamen.
Opvallend is de agrarische bebouwing aan de Ring en andere straten.
Vanaf ongeveer de jaren zestig van de vorige eeuw werd de Nieuwstraat aangelegd en bebouwd met eenvoudige langsgevels. Aan de Hoenderweg werden behalve arbeiderswoningen ook diverse boerderijtjes gebouwd. Tussen de Bierensstraat en Tienhoven was in 1829 een begraafplaats aangelegd.
Vanaf het einde van de vorige eeuw werd de Bierensstraat in zuidwestelijke richting verder bebouwd. Als één van de eerste panden kwam hier in 1897 het Weeshuis tot stand.
De lintbebouwing aan deze straat breidde zich verder uit in de vorm van losstaande en twee onder één kap woningen en boerderijtjes.
Meer naar het noordoosten werd in 1940 een nieuw gemeentehuis met veldwachterswoning, brandspuithuis en arrestantenlokaal gebouwd.
Rond 1920 werd de Julianastraat aangelegd en met arbeiderswoningen bebouwd.
Nieuwbouw bevindt zich ten westen van de kern.

5.8 Stavenisse

Stavenisse (afb. 9, 12, 19) is het jongste dorp in de gemeente Tholen. Een dorp van deze naam verdween bij een overstroming in 1509; na de herbedijking van de Stavenissepolder in 1599 stichtte men het huidige voorstraatdorp. De Voorstraat wordt aan de landzijde afgesloten door de kerk en aan de havenzijde door het voormalige gemeentehuis (1860).
De oude kerk werd in 1910 vervangen door de tegenwoordige, maar de oude toren (1672) bleef behouden.
In 1865 was de Voorstraat gedeeltelijk bebouwd. Aan de parallel daaraan lopende achterstraten, de Wilhelmina- en Julianastraat, bevonden zich voornamelijk schuurtjes.
Met name de bebouwing aan de Julianastraat is deels gesloopt en vormt geen echte straatwand meer.
Aan de Stoof- en Molendijk bevonden zich arbeiderswoningen.
De Kerk- en Poststraat waren slechts van sporadisch bebouwing voorzien.
In de Voorstraat werden in de tweede helft van de vorige eeuw enkele grote panden gebouwd, waaronder de Hervormde Pastorie (1870) en hotel De Gouden Leeuw (1896).

Ten zuid-oosten van de kerk (tegenwoordig Poststraat) werd in 1872 de openbare lagere school met hoofdonderwijzerswoning gebouwd (inmiddels gesloopt). In het begin van deze eeuw werden langs de nieuw aangelegde straat het Bos rijtjes arbeiderswoningen gebouwd, voornamelijk 3 onder 1 kap.
Hier stond ook een muziektent. De meeste bebouwing aan de Kerkstraat is eveneens van n0 1900.
Aan de Poststraat kwam vanaf de eeuwwisseling een gevarieerde lintbebouwing bestaande uit vrijstaande en gekoppelde woningen tot stand, het eerst aan de noordzijde.
Vlak bij de kern waren op grote percelen enkele vrijstaande woningen gebouwd.
In 1921 werd op de hoek van de Poststraat en de Kerkstraat een nieuw post- en telegraafkantoor gebouwd.
Achter de Julianastraat bevinden zich nog de restanten van een oude begraafplaats.
Een nieuwere begraafplaats bevindt zich achter de uit 1936 stammende Oud Gereformeerde kerk aan de Bernhardstraat.
Ten zuiden en ten oosten van de kern bevindt zich een nieuwbouwwijkje.

5.9 Buitengebied

Het buitengebied van de gemeente Tholen heeft een agrarisch karakter.
De buurtschappen en Wüstungen liggen verspreid over het eiland, met name in het midden en het oostelijk deel. De buurtschappen en Wüstungen zijn van oorsprong van vóór 1850 en hebben in de inventarisatieperiode geen verdere ontwikkeling gehad.
Plaatselijk zijn langs doorgaande wegen concentraties ontstaan van agrarische bebouwing, terwijl aan deze wegen ook villa-achtige woonhuizen tot stand kwamen. Bij verschillende boerderijen is in de opzet en de stijl invloed van Brabant en België te bespeuren. Dit is met name het geval bij de schuren die in de 20ste eeuw zijn gebouwd. De Vlaamse schuur, zoals die onder andere voorkomt op de noord-westelijke zeekleigronden van Noord-Brabant, vertoont overeenkomsten met het bakstenen, langsdeel schuurtype dat verspreid op Tholen te vinden is. Daarnaast is bekend dat de schuur van het complex aan Postweg 16 door een Belgische aannemer is gebouwd in de opvallende Belgische steen.

De overige boerderijen vertonen verwantschap aan de Midden-Zeeuwse typen waarbij opgemerkt kan worden dat juist bij de na 1850 gebouwde boerderijen een verspreide, losse leden opzet veel voorkomt.

6. NABESCHOUWING INVENTARISATIE

De kernen binnen de gemeente Tholen kenden in de periode 1850-1945 in hoofdzaak verdichting en uitbreiding langs bestaande wegen en aan een enkele nieuw aangelegde woonstraat. Zelfs de door wallen omsloten stad Tholen bezat voldoende open ruimten binnen de wallen om de gering groeiende bevolking bouwlocaties te bieden. Slechts direct buiten de wallen zijn enkele blokjes en groepjes woningen voor respectievelijk arbeiders, middenstand en welgestelden gebouwd. Van de kleine kernen valt Sint Annaland op door de wat grotere bouwactiviteit in de inventarisatieperiode. Enkele nieuwe straten: Nieuwstraat en Julianastraat werden aangelegd en bebouwd.

Wijzigingen in de nederzettingsopbouw die middels een stedebouwkundige typologie verduidelijkt dienen te worden hebben in de inventarisatieperiode niet plaats gevonden.

De inventarisaties richtten zich op de volgende groepen:
De panden die zijn gebouwd als verdichting, vervanging of verbouwing in de bestaande kernen en waarde bezitten uit oogpunt van bouwtijdvertegenwoordiging, beeld- en karakterondersteuning, uiting van plaatselijke of regionale vormgeving, architectuur, bijzondere functies of goede vertegenwoordiging van een algemeen voorkomende of traditionele bouwtrant.
Over het gehele eiland valt de, vanaf het einde van de 19e eeuw toegepaste, grove pleisterwerk afwerking van gevels op: het zogenaamde "rotsen". In kleinere details als gevelafdekkingen, kozijndetaillering en materiaalgebruik kennen de meeste kernen een eigen gezicht, mogelijk het gevolg van de "handtekening" van de plaatselijk werkende aannemer.
Architectonisch is de eenvoudige woonbebouwing doorgaans vrij traditioneel en vrij algemeen. Slechts een enkel detail en het materiaalgebruik is echt bepalend voor de bouwtijd.

Meer duidelijke invloeden van nationale architectuurstromingen worden aangetroffen bij de rijkere woonbebouwing (vaak ook minder door verbouwingen aangetast) en bijzondere bebouwing: pastorie, dokterswoning, postkantoor, gemeentehuis, kerken van diverse gezindten en enkele winkels. Elke kern bezit wel één of meer voorbeelden uit deze groep die door afmetingen, architectuur en vaak ook lokatie visueel belangrijk zijn, bijvoorbeeld de pastorie te Tholen, Poortvliet, Sint Maartensdijk, Stavenisse en Oud Vossemeer; de dokterswoning te Sint Annaland; Post- (en Telegraaf)kantoren te Sint Maartensdijk, Stavenisse en Tholen en gemeentehuizen te Poortvliet, Stavenisse en Sint Annaland.

Sobere protestantse kerken, vooral uit het begin van de 20e eeuw zijn vrij algemeen voor Zeeland; in Stavenisse en Sint Annaland zijn echter ook de beeldbepalende hoofdkerken van de dorpen door nieuwbouw vervangen. In Tholen en Oud-Vossemeer verrezen katholieke kerken waarbij in Oud-Vossemeer een compleet centrum ontstond met pastorie, school, meesterswoning en begraafplaats.

De bebouwing aan uitvalswegen is over het algemeen als zodanig duidelijk herkenbaar en karakteristiek: afhankelijk van de bouwtijd zeer traditionele arbeiderswoningen - veel verdiepingloze langsgevels - en wat rijkere woningen uit met name de eerste jaren van de 20e eeuw met verwijzingen naar de chalet-trant architectuur en diverse overgangsstijlen: doorgaans vrij "romantisch" van karakter.
Aan uitvalswegen zeer karakteristiek en algemeen zijn de middenstandswoningen uit het Interbellum, vaak zakelijke baksteen architectuur met forse dakpartijen, echter ook met min of meer expressionistische invloeden in gevel- en kozijnvormen en dakvlakken.
Vrijwel steeds wordt deze bebouwing aangetroffen in - aanzetten tot - lintbebouwing.
Fraaie voorbeelden treffen we aan in Scherpenisse (Langeweg, afgesloten door de beeldbepalende watertoren), Sint Annaland (Hoenderweg met veelal arbeiderswoningen en de Bierensstraat met wat rijkere woningen), Sint Maartensdijk (Molendijk) en Stavenisse (Postweg).
Bijzonder van karakter is de Oudelandse Poort in Tholen met rijke, laat 19e eeuwse woonhuizen en de villa "Nieuw Molenvliet" uit 1909/1911 en het "Villaparkje" rond Zuid Oudaan en het Hertenkamp waar zich de monumentale villa "Ostrea" uit 1903 bevindt.

De bebouwing van het buitengebied bestaat, afgezien van enkele forse villa-achtige woningen, veelal aan doorgaande wegen, voornamelijk uit diverse typen boerderijen. Er worden typen aangetroffen die verwantschap vertonen met het Midden-Zeeuwse type, vooral in losse leden opzet. Vlaamse invloeden zien we in vroeg 20e eeuwse schuurbouw zoals aan de Postweg 16. Compleet monumentaal is de hofstede Kouwenberg aan de Molenweg onder Oud-Vossemeer.
Het meest opvallend zijn echter de grote boerderijen met vaak bijzonder vormgegeven villa-achtige woonhuizen: "Stadszicht" en "Lugtenburg" aan de Luchtenburgseweg bij Tholen; de Hofstede "Vrijberghe" aan de Vrijberghsedijk 2 bij Oud-Vossemeer en "Vredenburg" aan de Stavenisseweg 6 bij Stavenisse.

Bijzondere objecten in het buitengebied zijn de oude gemalen: complex "Oosterschelde" onder Poortvliet, één der weinige waar de schoorsteen nog aanwezig is en "De Drie groote polders" boven Oud-Vossemeer.
Ook molens werden gedurende de inventarisatieperiode gebouwd: alle werden geïnventariseerd, ook de restanten zoals bij Poortvliet aan de Lange Zandweg.

7. GEBIEDEN MET BIJZONDERE WAARDEN

- Sint Annaland: Bierensstraat (afbeelding 21)

  Deze straat werd vanaf het eind van de vorige eeuw in zuidwestelijke richting verder bebouwd. Daarvoor stond in het deel vanaf het kruispunt met de Schoolstraat/v.d. Bosstraat alleen de molen uit 1847.

Als één van de eerste panden werd in 1897 het weeshuis (nr. 22) gebouwd, waarna in het begin van deze eeuw aan weerszijden van de straat lintbebouwing tot stand kwam. Er werden zowel losstaande als gekoppelde (veelal twee onder één kap) woningen gebouwd en een enkel boerderijtje.
Het gebied is van belang als gave lintbebouwingsstructuur uit de periode eind 19e eeuw - ca. 1935.

- Scherpenisse: Langeweg (afbeelding 20)

Deze straat bezit typische uitvalswegbebouwing uit de periode ca. 1920-1940. Een beeldbepalend element daarbij vormt de watertoren uit 1923. Het gebied is van belang als redelijk gave lintbebouwingsstructuur uit genoemde periode.

- Sint Maartensdijk: Molendijk (afbeelding 22)

Aan de zuidzijde van deze straat kwam tussen ca. 1910 en 1935 uitvalswegbebouwing tot stand, voornamelijk bestaande uit middenstandswoningen. Het gebied is van belang als gave éénzijdige lintbebouwingsstructuur uit genoemde periode.

LITERATUURLIJST

Encyclopedie van Zeeland, 3 delen, Middelburg.

Historische Atlas Zeeland, chromotopografische Kaart des Rijks 1:25.000, Landsmeer, 1989.

P. Jasperse en M.W. Blaas, Tholen in oude ansichten, Zaltbommel 1975.

P. Jasperse, Tholen in oude ansichten, 2 delen, Zaltbommel, 1972-1980.

P. Jasperse, Scherpenisse en Poortvliet in oude ansichten, Zaltbommel 1978.

P. Jasperse, Sint Maartensdijk in oude ansichten, 2 delen, Zaltbommel 1975.

C. Jobse, Grepen uit een Zeeuws dorpsleven, rond de eeuwwisseling (1900) over: burgemeesters en boeren, politie en stropers, bazen en knechten etc., Sint Annaland 1975.

M. Kooiman, Tholen, de wording van een eiland, een sociaal-geografiese skriptie, Amsterdam 1979.

Kunstreisboek voor Nederland-Zeeland, Weesp 1985[8].

J. Kuyper, Gemeente-atlas van Nederland, V, Zeeland, Zaltbommel 1971 (oorspr. Leeuwarden 1866).

Provinciale Almanak voor Zeeland 87/89, in opdracht van het provinciaal bestuur samengesteld door het bureau voorlichting der provincie, Middelburg 1986.

D. Roozemond, Stavenisse in oude ansichten, Zaltbommel 1975.

A. Steegh, Monumentenatlas van Nederland; 1100 Historische nederzettingen in kaart, Zutphen 1985[2].

Sint Maartensdijk-gemeente Tholen, Toelichting bij het besluit tot aanwijzing van Sint Maartensdijk als beschermd stadsgezicht, RDMZ, Zeist/Den Haag 1987.

Tholen-gemeente Tholen, Toelichting bij het besluit tot aanwijzing van Tholen als beschermd stadsgezicht, RDMZ, Zeist/Den Haag 1988.

M.H. Wilderom, Tussen Afsluitdammen en Deltadijken II, Noord-Zeeland (Schouwen-Duiveland, Tholen en Sint Philipsland), Middelburg 1964.

C. van Winkelen, Oud-Vossemeer in oude ansichten, Zaltbommel 1975.

C. van Winkelen, Kerken op Tholen en Sint Philipsland, deel 1, Klaaswaal/Oud-Beijerland (1989).

C. van Winkelen, De molens van Tholen en Sint Philipsland, Zierikzee 1978.

C. van Winkelen, Sint Annaland in oude ansichten, Zaltbommel 197.

C. van Winkelen, Noodklok over Stavenisse, Zierikzee 1980.

F.J. van Woudenberg, Van Tol tot Tholen. Een historisch geografisch onderzoek naar het ontstaan en de ontwikkeling van de stedelijke nederzettingen Tholen en Sint Maartensdijk.
Niet uitgegeven scriptie Universiteit van Utrecht, afdeling sociale geografie, 1983 (aanwezig op Zeeuws Documentatie Centrum, Middelburg).

J.P.B. Zuurdeeg, De vesting Tholen, Zeeuws Tijdschrift 1978 p. 152-159.

J.P.B. Zuurdeeg, Sint Maartensdijk, Stad aan de Pluimpot, Tholen, 1985.

J.P.B. Zuurdeeg, De katholieke kerk tijdens en na de reformatie, Tholen 1975.

J.P.B. Zuurdeeg, De Stads-, Recht- en Raadhuizen op Tholen, Tholen 1979.

J.P.B. Zuurdeeg, De dorpsschool van Scherpenisse, Nehalennia 1979, nr. 34, p. 33-40.

J.P.B. Zuurdeeg, De vesting Sint Maartensdijk, Nehalennia 1983, nr. 48, P. 2-20.

J.P.B. Zuurdeeg, Huisvesting te Sint Maartensdijk rond de laatste eeuwwisseling, Nehalennia 1981, nr. 40, p.2-9.

ADRESLIJST VAN GEINVENTARISEERDE OBJECTEN EN COMPLEXEN

Unieke code	Acc. nr.	Gemeente	Kern	Straat	Huisnummer
ZL-TH-279	0002478	Tholen	Buitengebied	Annavosdijk	4
ZL-TH-260	0002455	Tholen	Buitengebied	Bartelmeetweg	8
ZL-TH-029	0002196	Tholen	Tholen	Bebouwdendam	8
ZL-TH-179	0002373	Tholen	St. Annaland	Bierensstraat	13
ZL-TH-180	0002374	Tholen	St. Annaland	Bierensstraat	17
ZL-TH-181	0002375	Tholen	St. Annaland	Bierensstraat	19,21
ZL-TH-175	0002369	Tholen	St. Annaland	Bierensstraat	2
ZL-TH-177	0002371	Tholen	St. Annaland	Bierensstraat	22
ZL-TH-186	0002381	Tholen	St. Annaland	Bierensstraat	26,28
ZL-TH-187	0002382	Tholen	St. Annaland	Bierensstraat	30
ZL-TH-183	0002377	Tholen	St. Annaland	Bierensstraat	31
ZL-TH-188	0002383	Tholen	St. Annaland	Bierensstraat	32
ZL-TH-189	0002384	Tholen	St. Annaland	Bierensstraat	34,36
ZL-TH-185	0002379	Tholen	St. Annaland	Bierensstraat	41-59
ZL-TH-185-A	0002380	Tholen	St. Annaland	Bierensstraat	43
ZL-TH-184	0002378	Tholen	St. Annaland	Bierensstraat	47
ZL-TH-190	0002385	Tholen	St. Annaland	Bierensstraat	50
ZL-TH-192	0002387	Tholen	St. Annaland	Bierensstraat	6
ZL-TH-176	0002370	Tholen	St. Annaland	Bierensstraat	6,8
ZL-TH-178	0002372	Tholen	St. Annaland	Bierensstraat	9
ZL-TH-182	0002376	Tholen	St. Annaland	Bierensstraat/(Ring)	/(12),23/
ZL-TH-045	0002215	Tholen	Tholen	Bolwerk	1
ZL-TH-042-B	0002211	Tholen	Tholen	Bolwerk	11
ZL-TH-042-A	0002210	Tholen	Tholen	Bolwerk	13
ZL-TH-042-C	0002212	Tholen	Tholen	Bolwerk	9
ZL-TH-054	0002227	Tholen	Tholen	Bolwerken	
ZL-TH-163	0002348	Tholen	Stavenisse	Bos	1
ZK-TH-154	0002339	Tholen	Stavenisse	Bos	16
ZL-TH-245	0002440	Tholen	Oud-Vossemeer	Boshoeveweg	1
ZL-TH-011	0002170	Tholen	Tholen	Botermarkt	9
ZL-TH-263	0002462	Tholen	Buitengebied	Broeksedijk	1
ZL-TH-010	0002169	Tholen	Tholen	Brugstraat	19
ZL-TH-009	0002168	Tholen	Tholen	Brugstraat	25
ZL-TH-020	0002187	Tholen	Tholen	Brugstraat	33
ZL-TH-278	0002477	Tholen	Buitengebied	Buurtweg	12
ZL-TH-277	0002476	Tholen	Buitengebied	Buurtweg	16
ZL-TH-274	0002473	Tholen	Buitengebied	Buurtweg	2
ZL-TH-276	0002475	Tholen	Buitengebeid	Buurtweg	20
ZL-TH-275	0002474	Tholen	Buitengebied	Buurtweg	8

Unieke code	Acc. nr.	Gemeente	Kern	Straat	Huisnummer
ZL-TH-237	0002431	Tholen	Buitengebied	Ceresweg	2
ZL-TH-016	0002183	Tholen	Tholen	Dalemsestraat	15
ZL-TH-014	0002173	Tholen	Tholen	Dalemsestraat	18,20
ZL-TH-013	0002172	Tholen	Tholen	Dalemsestraat	28
ZL-TH-017	0002184	Tholen	Tholen	Dalemsestraat	3,5
ZL-TH-012	0002171	Tholen	Tholen	Dalemsestraat	30
ZL-TH-004	0002163	Tholen	Tholen	Dalemsestraat/Botermarkt	/1
ZL-TH-047	0002217	Tholen	Tholen	Doelweg	(17), 19-23
ZL-TH-046	0002216	Tholen	Tholen	Doelweg	66
ZL-TH-203	0002400	Tholen	Oud-Vossemeer	Dorpsweg	15
ZL-TH-202	0002399	Tholen	Oud-Vossemeer	Dorpsweg	18
ZL-TH-201-A	0002397	Tholen	Oud-Vossemeer	Dorpsweg	7
ZL-TH-201-B	0002398	Tholen	Oud-Vossemeer	Dorpsweg	9
ZL-TH-122	0002296	Tholen	St. Maartensdijk	ds. de Bresstraat	2
ZL-TH-241	0002435	Tholen	Buitengebied	Duivekeetseweg	6
ZL-TH-233	0002426	Tholen	Tholen	Gemaalweg	6
ZL-TH-234	0002427	Tholen	Tholen	Gemaalweg	8
ZL-TH-253	0002448	Tholen	Buitengebied	Gorishoeksedijk	23
ZL-TH-254	0002449	Tholen	Buitengebied	Gorishoeksedijk	3
ZL-TH-048-A	0002219	Tholen	Tholen	Grindweg	17,19
ZL-TH-048	0002218	Tholen	Tholen	Grindweg	17-25
ZL-TH-049	0002222	Tholen	Tholen	Grindweg	2-26
ZL-TH-048-B	0002220	Tholen	Tholen	Grindweg	21,23
ZL-TH-048-C	0002221	Tholen	Tholen	Grindweg	25
ZL-TH-128	0002302	Tholen	St. Maartensdijk	Haven	15,25
ZL-TH-221	0002414	Tholen	Oud-Vossemeer	Haven	5
ZL-TH-168	0002353	Tholen	St. Annaland	Havenplein	11,13
ZL-TH-252	0002447	Tholen	Buitengebied	Havenweg	2
ZL-TH-121	0002295	Tholen	St. Maartensdijk	Hazenstraat	4
ZL-TH-060	0002234	Tholen	Tholen	Hertenkamp	13
ZL-TH-061	0002235	Tholen	Tholen	Hertenkamp	21
ZL-TH-059	0002233	Tholen	Tholen	Hertenkamp	3
ZL-TH-055	0002229	Tholen	Tholen	Hertenkamp	9
ZL-TH-262	0002461	Tholen	Buitengebied	Hikseweg	12
ZL-TH-198	0002394	Tholen	St. Annaland	Hoenderweg oostzijde	39-71
ZL-TH-210	0002403	Tholen	Oud-Vossemeer	Hofstraat	11
ZL-TH-044	0002214	Tholen	Tholen	Hofstraat	12-22
ZL-TH-209	0002459	Tholen	Oud-Vossemeer	Hofstraat	14
ZL-TH-212	0002405	Tholen	Oud-Vossemeer	Hofstraat	19
ZL-TH-211	0002404	Tholen	Oud-Vossemeer	Hofstraat	29

Unieke code	Acc. nr.	Gemeente	Kern	Straat	Huisnummer
ZL-TH-100	0002274	Tholen	Scherpenisse	Hoge Markt	
ZL-TH-101	0002275	Tholen	Scherpenisse	Hoge Markt	13
ZL-TH-271	0002470	Tholen	Buitengebied	Hogeweg	57
ZL-TH-007	0002166	Tholen	Tholen	Hoogstraat	32
ZL-TH-008	0002167	Tholen	Tholen	Hoogstraat	34,36
ZL-TH-018	0002185	Tholen	Tholen	Hoogstraat	48
ZL-TH-006	0002165	Tholen	Tholen	Hoogstraat/Stoofstraat	30/
ZL-TH-205	0002402	Tholen	Oud-Vossemeer	J.F. Kennedystraat	5
ZL-TH-207	0002457	Tholen	Oud-Vossemeer	J.F. Kennedystraat/Hofstraat	- / 21,3 / 1
ZL-TH-208	0002458	Tholen	Oud-Vossemeer	J.F. Kennedystraat/Hofstraat	-/6,12,18,20,22,24,19/13
ZL-TH-144	0002329	Tholen	Stavenisse	Julianastraat-noordelijk deel	
ZL-TH-131	0002305	Tholen	St. Maartensdijk	Kaaistraat	13
ZL-TH-021	0002188	Tholen	Tholen	Kaay	18
ZL-TH-283	0002482	Tholen	Buitengebied	Keizersweg	1
ZL-TH-015-E	0002179	Tholen	Tholen	Kerkstraat	14,16
ZL-TH-015-D	0002178	Tholen	Tholen	Kerkstraat	18-24
ZL-TH-015-H	0002182	Tholen	Tholen	Kerkstraat	2
ZL-TH-015	0002174	Tholen	Tholen	Kerkstraat	2-30,1-5
ZL-TH-015-C	0002177	Tholen	Tholen	Kerkstraat	26
ZL-TH-015-B	0002176	Tholen	Tholen	Kerkstraat	28
ZL-TH-015-G	0002181	Tholen	Tholen	Kerkstraat/Hoogstraat	/21/
ZL-TH-015-F	0002180	Tholen	Tholen	Kerkstraat/Hoogstraat	8/45/
ZL-TH-015-A	0002175	Tholen	Tholen	Kerkstraat/Molenvlietsestraat	30/2
ZL-TH-272	0002471	Tholen	Buitengebied	Kerkweg	32
ZL-TH-127	0002301	Tholen	St. Maartensdijk	Korte Vest	8,10,12
ZL-TH-126	0002300	Tholen	St. Maartensdijk	Korte Vest/(Westvest)	20/(25)
ZL-TH-284	0002483	Tholen	Buitengebied	Kortwegje	2
ZL-TH-286	0002485	Tholen	Buitengebied	Krommeweg	6
ZL-TH-028	0002195	Tholen	Tholen	Kruittoren/Kruittorenstraat	1,3,7/9
ZL-TH-026	0002193	Tholen	Tholen	Kruittorenstraat	15
ZL-TH-027	0002194	Tholen	Tholen	Kruittorenstraat	4,6
ZL-TH-282	0002481	Tholen	Buitengebied	Lageweg	2
ZL-TH-281	0002480	Tholen	Buitengebied	Lange Kruisweg	2
ZL-TH-094	0002268	Tholen	Poortvliet	Lange Zandweg	2
ZL-TH-093	0002267	Tholen	Poortvliet	Lange Zandweg	4
ZL-TH-075	0002249	Tholen	Buitengebied	Lange Zandweg/Polderdijk	8
ZL-TH-064	0002238	Tholen	Poortvliet	Langestraat	16
ZL-TH-065	0002239	Tholen	Poortvliet	Langestraat	25
ZL-TH-066	0002240	Tholen	Poortvliet	Langestraat	28
ZL-TH-062	0002236	Tholen	Poortvliet	Langestraat	3,5

Unieke code	Acc. nr.	Gemeente	Kern	Straat	Huisnummer
ZL-TH-063	0002237	Tholen	Poortvliet	Langestraat	6
ZL-TH-106	0002280	Tholen	Scherpenisse	Langeweg	21
ZL-TH-107	0002281	Tholen	Scherpenisse	Langeweg	23
ZL-TH-108	0002282	Tholen	Scherpenisse	Langeweg	25
ZL-TH-105	0002279	Tholen	Scherpenisse	Langeweg	38
ZL-TH-102	0002276	Tholen	Scherpenisse	Langeweg	41
ZL-TH-104	0002278	Tholen	Scherpenisse	Langeweg	42
ZL-TH-103	0002277	Tholen	Scherpenisse	Langeweg	48
ZL-TH-240	0002434	Tholen	Buitengebied	Langeweg	6
ZL-TH-244	0002439	Tholen	Buitengebied	Leguitsedijk	7
ZL-TH-114	0002288	Tholen	Scherpenisse	Lenteplein	2,4
ZL-TH-113	0002287	Tholen	Scherpenisse	Lentestraat	20
ZL-TH-288	0002487	Tholen	Buitengebied	Luchtenburgseweg	1
ZL-TH-235-A	0002428	Tholen	Tholen	Luchtenburgseweg	4
ZL-TH-235-B	0002429	Tholen	Tholen	Luchtenburgseweg	4
ZL-TH-038	0002205	Tholen	Tholen	Markt	
ZL-TH-002	0002161	Tholen	Tholen	Markt	13,15
ZL-TH-119	0002293	Tholen	St. Maartensdijk	Markt	17
ZL-TH-051	0002224	Tholen	Tholen	Markt	20
ZL-TH-001	0002160	Tholen	Tholen	Markt	22
ZL-TH-070	0002244	Tholen	Poortvliet	Markt	23
ZL-TH-071	0002245	Tholen	Poortvliet	Markt	25
ZL-TH-117	0002291	Tholen	St. Maartensdijk	Markt	36,35
ZL-TH-124	0002298	Tholen	St. Maartensdijk	Markt	42,43
ZL-TH-118	0002292	Tholen	St. Maartensdijk	Markt	45
ZL-TH-068	0002242	Tholen	Poortvliet	Markt	5,7
ZL-TH-120	0002294	Tholen	St. Maartensdijk	Markt	56
ZL-TH-003	0002162	Tholen	Tholen	Markt	9
ZL-TH-069	0002243	Tholen	Poortvliet	Markt	9
ZL-TH-123	0002297	Tholen	St. Maartensdijk	Markt/de Bresstraat	11/11
ZL-TH-135	0002310	Tholen	St. Maartensdijk	Molendijk	
ZL-TH-135-B	0002312	Tholen	St. Maartensdijk	Molendijk	12
ZL-TH-135-C	0002313	Tholen	St. Maartensdijk	Molendijk	14
ZL-TH-196	0002391	Tholen	St. Annaland	Molendijk	16
ZL-TH-135-D	0002314	Tholen	St. Maartensdijk	Molendijk	17
ZL-TH-135-E	0002315	Tholen	St. Maartensdijk	Molendijk	18
ZL-TH-135-I	0002319	Tholen	St. Maartensdijk	Molendijk	20
ZL-TH-135-J	0002320	Tholen	St. Maartensdijk	Molendijk	22
ZL-TH-135-F	0002316	Tholen	St. Maartensdijk	Molendijk	26
ZL-TH-135-G	0002317	Tholen	St. Maartensdijk	Molendijk	27

Unieke code	Acc. nr.	Gemeente	Kern	Straat	Huisnummer
ZL-TH-135-H	0002318	Tholen	St. Maartensdijk	Molendijk	29
ZL-TH-193	0002388	Tholen	St. Annaland	Molendijk	29
ZL-TH-256	0002451	Tholen	St. Maartensdijk	Molendijk	31
ZL-TH-255	0002450	Tholen	St. Maartensdijk	Molendijk	32
ZL-TH-135-A	0002311	Tholen	St. Maartensdijk	Molendijk	8,(10),5,(11)
ZL-TH-151	0002336	Tholen	Stavenisse	Molendijk West	3
ZL-TH-129	0002303	Tholen	St. Maartensdijk	Molenstraat	12,14
ZL-TH-078	0002252	Tholen	Poortvliet	Molenstraat	13-17
ZL-TH-130	0002304	Tholen	St. Maartensdijk	Molenstraat	2,4
ZL-TH-223	0002416	Tholen	Oud-Vossemeer	Molenstraat	22,24
ZL-TH-098	0002272	Tholen	Poortvliet	Molenstraat	26
ZL-TH-099	0002273	Tholen	Poortvliet	Molenstraat	28
ZL-TH-224	0002417	Tholen	Oud-Vossemeer	Molenstraat	28
ZL-TH-228	0002421	Tholen	Oud-Vossemeer	Molenstraat	36
ZL-TH-225	0002418	Tholen	Oud-Vossemeer	Molenstraat	39
ZL-TH-079	0002253	Tholen	Poortvliet	Molenstraat	4,6
ZL-TH-227	0002420	Tholen	Oud-Vossemeer	Molenstraat	42,44
ZL-TH-226	0002419	Tholen	Oud-Vossemeer	Molenstraat	5
ZL-TH-222	0002415	Tholen	Oud-Vossemeer	Molenstraat	7-9
ZL-TH-229	0002422	Tholen	Oud-Vossemeer	Molenstraat	84-96
ZL-TH-230	0002423	Tholen	Oud-Vossemeer	Molenstraat	98
ZL-TH-231	0002424	Tholen	Oud-Vossemeer	Molenstraat	98
ZL-TH-041-A	0002208	Tholen	Tholen	Molenvlietsestraat/Regentessestraat	11/
ZL-TH-037	0002204	Tholen	Tholen	Molenvlietsestraat	1
ZL-TH-041-B	0002209	Tholen	Tholen	Molenvlietsestraat	46-52,56
ZL-TH-052	0002225	Tholen	Tholen	Molenvlietsestraat	8
ZL-TH-054-A	0002228	Tholen	Tholen	Molenvlietsestraat/Vest	
ZL-TH-242-A	0002436	Tholen	Buitengebied	Molenweg	54
ZL-TH-242-B	0002437	Tholen	Buitengebied	Molenweg	54
ZL-TH-111	0002285	Tholen	Scherpenisse	Molenweg e.o.	
ZL-TH-238	0002432	Tholen	Buitengebied	Mosselhoekseweg	7
ZL-TH-270	0002469	Tholen	Buitengebied	Nieuweweg	(8)3
ZL-TH-199	0002395	Tholen	St. Annaland	Nieuwstraat	31,33
ZL-TH-200	0002396	Tholen	St. Annaland	Nieuwstraat	7
ZL-TH-132	0002306	Tholen	St. Maartensdijk	Noordpoort	2
ZL-TH-195	0002390	Tholen	St. Annaland	Noordstraat	17 (21,23,25)
ZL-TH-076	0002250	Tholen	Poortvliet	Noordstraat	18-26
ZL-TH-097	0002271	Tholen	Poortvliet	Noordstraat	2,4
ZL-TH-096	0002270	Tholen	Poortvliet	Noordstraat	25
ZL-TH-077	0002251	Tholen	Poortvliet	Noordstraat	5

Unieke code	Acc. nr.	Gemeente	Kern	Straat	Huisnummer
ZL-TH-134	0002309	Tholen	St. Maartensdijk	Onder de Linden	3
ZL-TH-197-B	0002393	Tholen	St. Annaland	Ooststraat/Hoenderweg	22/70,72
ZL-TH-133	0002307	Tholen	St. Maartensdijk	Oostvest	
ZL-TH-133-A	0002308	Tholen	St. Maartensdijk	Oostvest	9,11
ZL-TH-264	0002463	Tholen	Buitengebied	Oude Zeedijk	12
ZL-TH-265	0002464	Tholen	St. Annaland	Oude Zeedijk	2
ZL-TH-266	0002465	Tholen	St. Annaland	Oude Zeedijk	4
ZL-TH-039	0002206	Tholen	Tholen	Oudelandsepoort	10
ZL-TH-036	0002203	Tholen	Tholen	Oudelandsepoort	23
ZL-TH-040	0002207	Tholen	Tholen	Oudelandsepoort	26
ZL-TH-032	0002199	Tholen	Tholen	Oudelandsestraat/Oudelandsepoort	30-34/2-6, 12-20
ZL-TH-035	0002202	Tholen	Tholen	Oudelandsestraat/Oudelandsepoort	43/15-21
ZL-TH-031	0002198	Tholen	Tholen	Oudelandsestraat	2
ZL-TH-033	0002200	Tholen	Tholen	Oudelandsestraat	41
ZL-TH-034	0002201	Tholen	Tholen	Oudelandsestraat	5,29
ZL-TH-269	0002468	Tholen	Buitengebied	Oudelandseweg	4
ZL-TH-095	0002269	Tholen	Poortvliet	Paasdijkstraat	49-57
ZL-TH-204	0002401	Tholen	Oud-Vossemeer	Patrijzenweg	28
ZL-TH-232	0002425	Tholen	Oud-Vossemeer	Patrijzenweg	37,51,53,57
ZL-TH-243	0002438	Tholen	Buitengebied	Peukseweg	1
ZL-TH-115	0002289	Tholen	Scherpenisse	Platteweg	16
ZL-TH-287	0002486	Tholen	Buitengebied	Platteweg	26
ZL-TH-145	0002330	Tholen	Stavenisse	Poststraat	10
ZL-TH-157	0002342	Tholen	Stavenisse	Poststraat	11
ZL-TH-156	0002341	Tholen	Stavenisse	Poststraat	12
ZL-TH-158	0002343	Tholen	Stavenisse	Poststraat	13
ZL-TH-161	0002346	Tholen	Stavenisse	Poststraat	17,19,23
ZL-TH-162	0002347	Tholen	Stavenisse	Poststraat	28,30,44
ZL-TH-160	0002345	Tholen	Stavenisse	Poststraat	40
ZL-TH-155	0002340	Tholen	Stavenisse	Poststraat	5
ZL-TH-166	0002351	Tholen	Stavenisse	Poststraat	50
ZL-TH-165	0002350	Tholen	Stavenisse	Poststraat	64,66
ZL-TH-164	0002349	Tholen	Stavenisse	Poststraat	68
ZL-TH-146	0002331	Tholen	Stavenisse	Poststraat/Kerkstraat	2//1,3
ZL-TH-250	0002445	Tholen	Buitengebied	Postweg	16
ZL-TH-248	0002443	Tholen	Buitengebied	Postweg	21
ZL-TH-236	0002430	Tholen	Buitengebied	Postweg	5
ZL-TH-249	0002444	Tholen	Buitengebied	Postweg	8
ZL-TH-289	0002488	Tholen	Tholen	Prins Bernhardstraat	21
ZL-TH-150	0002335	Tholen	Stavenisse	Prins Bernhardstraat	35

Unieke code	Acc. nr.	Gemeente	Kern	Straat	Huisnummer
ZL-TH-267	0002466	Tholen	Buitengebied	Provinciale weg	2
ZL-TH-268	0002467	Tholen	St. Maartensdijk	Provincialeweg	36-44
ZL-TH-220	0002413	Tholen	Oud-Vossemeer	Raadhuisstraat	15
ZL-TH-218	0002411	Tholen	Oud-Vossemeer	Raadhuisstraat	7
ZL-TH-219	0002412	Tholen	Oud-Vossemeer	Raadhuisstraat/Molenstraat	42/
ZL-TH-257	0002452	Tholen	Buitengebied	Randweg	5
ZL-TH-258	0002453	Tholen	Buitengebied	Randweg	7
ZL-TH-259	0002454	Tholen	Buitengebied	Randweg	9,11
ZL-TH-173-A	0002366	Tholen	St. Annaland	Ring	1
ZL-TH-173-B	0002367	Tholen	St. Annaland	Ring	1
ZL-TH-174	0002368	Tholen	St. Annaland	2Ring	16
ZL-TH-217	0002410	Tholen	Oud-Vossemeer	Ring	31
ZL-TH-216	0002409	Tholen	Oud-Vossemeer	Ring	32
ZL-TH-215	0002408	Tholen	Oud-Vossemeer	Ring	39
ZL-TH-172	0002365	Tholen	St. Annaland	Ring	54
ZL-TH-171	0002364	Tholen	St. Annaland	Ring	68,74
ZL-TH-170	0002363	Tholen	St. Annaland	Ring	72
ZL-TH-067	0002241	Tholen	Poortvliet	Rozemarijnstraat	2
ZL-TH-239	0002433	Tholen	Nieuw Strijen	Scheldestraat	10
ZL-TH-072	0002246	Tholen	Buitengebied	Schelphoekseweg	1
ZL-TH-073	0002247	Tholen	Buitengebied	Schelphoekseweg	2
ZL-TH-074	0002248	Tholen	Buitengebied	Schelphoekseweg	2
ZL-TH-050	0002223	Tholen	Tholen	Slachtveld	9
ZL-TH-273	0002472	Tholen	Buitengebied	Stavenisseweg	6
ZL-TH-142	0002327	Tholen	Stavenisse	Stoofdijk	
ZL-TH-148	0002333	Tholen	Stavenisse	Stoofdijk	17
ZL-TH-149	0002334	Tholen	Stavenisse	Stoofdijk	22
ZL-TH-143	0002328	Tholen	Stavenisse	Stoofdijk	6
ZL-TH-092	0002266	Tholen	Poortvliet	Stoofstraat	13
ZL-TH-091	0002265	Tholen	Poortvliet	Stoofstraat	17
ZL-TH-089	0002263	Tholen	Poortvliet	Stoofstraat	19
ZL-TH-088	0002262	Tholen	Poortvliet	Stoofstraat	21
ZL-TH-030	0002197	Tholen	Tholen	Stoofstraat	26
ZL-TH-087	0002261	Tholen	Poortvliet	Stoofstraat	34
ZL-TH-085	0002259	Tholen	Poortvliet	Stoofstraat	5
ZL-TH-090	0002264	Tholen	Poortvliet	Stoofstraat	50,15
ZL-TH-136	0002321	Tholen	Poortvliet	Stoofstraat	54
ZL-TH-086	0002260	Tholen	Poortvliet	Stoofstraat	9
ZL-TH-197-A	0002392	Tholen	St. Annaland	Suzannaweg	16,26,(28),38,(42)
ZL-TH-053	0002226	Tholen	Tholen	Ten Ankerweg	76-102

Unieke code	Acc. nr.	Gemeente	Kern	Straat	Huisnummer
ZL-TH-147	0002332	Tholen	Stavenisse	v.d. Lek-de Clerqplein	2,4
ZL-TH-159	0002344	Tholen	Buitengebied/Staveni	Veerweg	
ZL-TH-280	0002479	Tholen	Buitengebied	Vierdedijk	2
ZL-TH-005	0002164	Tholen	Tholen	Vischstraat/Hoogstraat	3/
ZL-TH-247	0002442	Tholen	Buitengebied	Vogelsangsedijk	1
ZL-TH-261	0002460	Tholen	Buitengebied	Voormalige Zeedijk	43
ZL-TH-169	0002354	Tholen	St. Annaland	Voorstraat	
ZL-TH-137	0002322	Tholen	Stavenisse	Voorstraat	1
ZL-TH-169-G	0002361	Tholen	St. Annaland	Voorstraat	16
ZL-TH-140	0002325	Tholen	Stavenisse	Voorstraat	22
ZL-TH-169-F	0002360	Tholen	St. Annaland	Voorstraat	29
ZL-TH-169-E	0002359	Tholen	St. Annaland	Voorstraat	34
ZL-TH-169-C	0002357	Tholen	St. Annaland	Voorstraat	37
ZL-TH-141	0002326	Tholen	Stavenisse	Voorstraat	42
ZL-TH-169-D	0002358	Tholen	St. Annaland	Voorstraat	44
ZL-TH-169-B	0002356	Tholen	St. Annaland	Voorstraat	46
ZL-TH-213	0002406	Tholen	Oud-Vossemeer	Voorstraat	5,7,9
ZL-TH-169-A	0002355	Tholen	St. Annaland	Voorstraat	50
ZL-TH-214	0002407	Tholen	Oud-Vossemeer	Voorstraat	6,10
ZL-TH-138	0002323	Tholen	Stavenisse	Voorstraat	9
ZL-TH-139	0002324	Tholen	Stavenisse	Voorstraat/Bosstraat	10,12/
ZL-TH-169-H	0002362	Tholen	St. Annaland	Voorstraat/Ring	8,10,12/20
ZL-TH-167	0002352	Tholen	St. Annaland	Voorstraat/Tonhuisstraat	56/-
ZL-TH-043	0002213	Tholen	Tholen	Vossemeersepoort	10
ZL-TH-246	0002441	Tholen	Buitengebied	Vrijbergsedijk	2
ZL-TH-022	0002189	Tholen	Tholen	Wal	1-9; 13-17
ZL-TH-023	0002190	Tholen	Tholen	Wal	25
ZL-TH-024	0002191	Tholen	Tholen	Wal	29
ZL-TH-019	0002186	Tholen	Tholen	Wal	3
ZL-TH-025	0002192	Tholen	Tholen	Wal	31
ZL-TH-285	0002484	Tholen	Buitengebied	Weg van Kodde	2
ZL-TH-116	0002290	Tholen	Scherpenisse	Westkerkseweg	
ZL-TH-251	0002446	Tholen	Buitengebied	Westkerkseweg	12
ZL-TH-110	0002284	Tholen	Scherpenisse	Westkerkseweg	37
ZL-TH-109	0002283	Tholen	Scherpenisse	Westkerkseweg	41
ZL-TH-191	0002386	Tholen	St. Annaland	Weststraat	20
ZL-TH-112	0002286	Tholen	Scherpenisse	Weststraat	23
ZL-TH-194	0002389	Tholen	St. Annaland	Weststraat	38
ZL-TH-125	0002299	Tholen	St. Maartensdijk	Westvest	15
ZL-TH-153	0002338	Tholen	Stavenisse	Wilhelminastraat	10,12

Unieke code	Acc. nr.	Gemeente	Kern	Straat	Huisnummer
ZL-TH-152	0002337	Tholen	Stavenisse	Wilhelminastraat	26,13
ZL-TH-206	0002456	Tholen	Oud-Vossemeer	Zilverstraat (Vierwindenstraat)	10
ZL-TH-056	0002230	Tholen	Tholen	Zuid Oudaan	21,3
ZL-TH-057	0002231	Tholen	Tholen	Zuid Oudaan	4
ZL-TH-058	0002232	Tholen	Tholen	Zuid Oudaan	6
ZL-TH-083	0002257	Tholen	Poortvliet	Zuidplantsoen	13 (15-25)
ZL-TH-084	0002258	Tholen	Tholen	Zuidplantsoen	4,6
ZL-TH-080	0002254	Tholen	Poortvliet	Zuidstraat	13
ZL-TH-081	0002255	Tholen	Poortvliet	Zuidstraat	15
ZL-TH-082	0002256	Tholen	Poortvliet	Zuidstraat	17

AFBEELDINGEN

1. Gemeente Tholen, topografische kaart 1980.
2. Bodemkaart en Legenda landschapstypen.
3. Gemeente Tholen, 1866 uit: J. Kuyper, Gemeente atlas van Nederland, V, Zeeland, Zaltbommel 1971 (oorspr. Leeuwarden 1866).
4. Gemeente Sint Maartensdijk, zie afb. 3.
5. Gemeente Oud-Vossemeer, 1865, zie afb. 3.
6. Gemeente Poortvliet, 1866, zie afb. 3.
7. Gemeente Scherpenisse, 1866, zie afb. 3.
8. Gemeente Sint Annaland, 1866, zie afb. 3.
9. Gemeente Stavenisse, 1866, zie afb. 3.
10. Tholen, Sint Maartensdijk, Oud-Vossemeer, topografische kaart ca. 1936-1946.
11. Poortvliet, Scherpenisse, topografische kaart ca. 1936-1946.
12. Sint Annaland, Stavenisse, topografische kaart ca. 1935-1946.
13. Tholen, met geïnventariseerde panden, 1989.
14. Sint Maartensdijk, zie afb. 13.
15. Oud-Vossemeer, zie afb. 13.
16. Poortvliet, zie afb. 13.
17. Scherpenisse, zie afb. 13.
18. Sint Annaland, zie afb. 13.
19. Stavenisse, zie afb. 13.
20. Gebied met bijzondere waarde: Scherpenisse, Langeweg.
21. Gebied met bijzondere waarde: Sint Annaland, Bierensstraat.
22. Gebied met bijzondere waarde: Sint Maartensdijk, Molendijk.

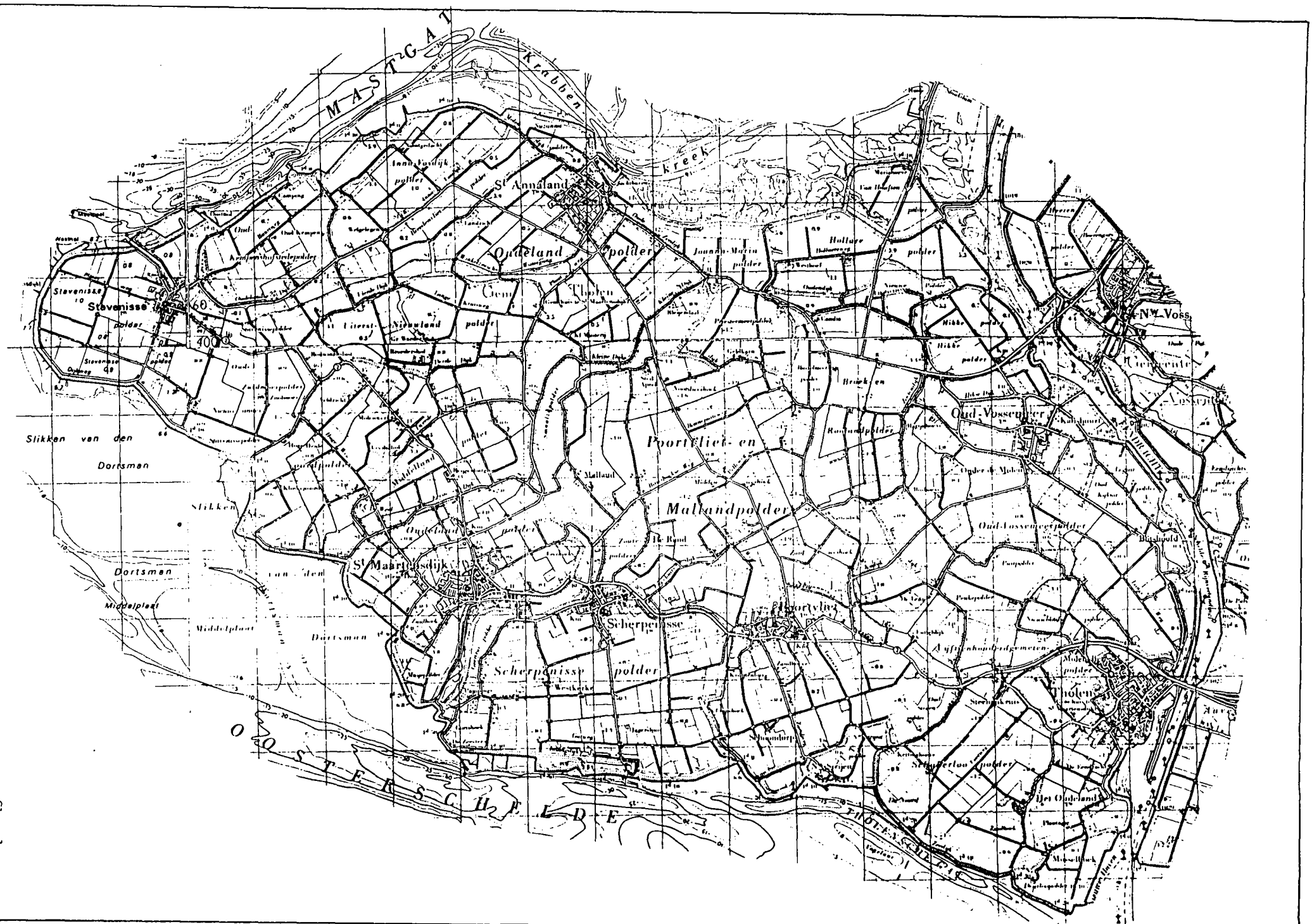
MASTGAT
Krabben
kreek
St Annaland
Oudeland
polder
Gem
Tholen
Stevenisse
Stevenisse
Nieuwland
polder
Nw Voss
Oud-Vossemeer
Poortvliet- en
Mallandpolder
Slikken van den
Dortsman
Middelplaat
St Maartensdijk
Scherpenisse
Scherpenisse
polder
Poortvliet
Tholen
OOSTERSCHELDE
FLOMPASSIEDAG

afb. 1

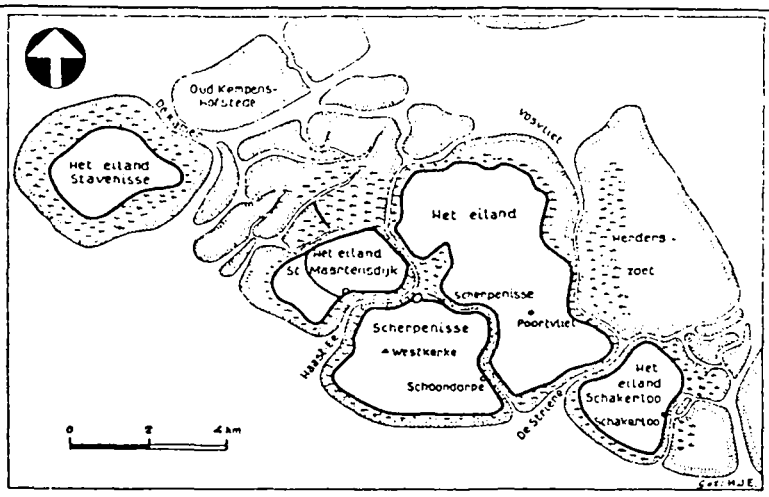

De Thoolse vijfeilandengroep in de 13e eeuw.

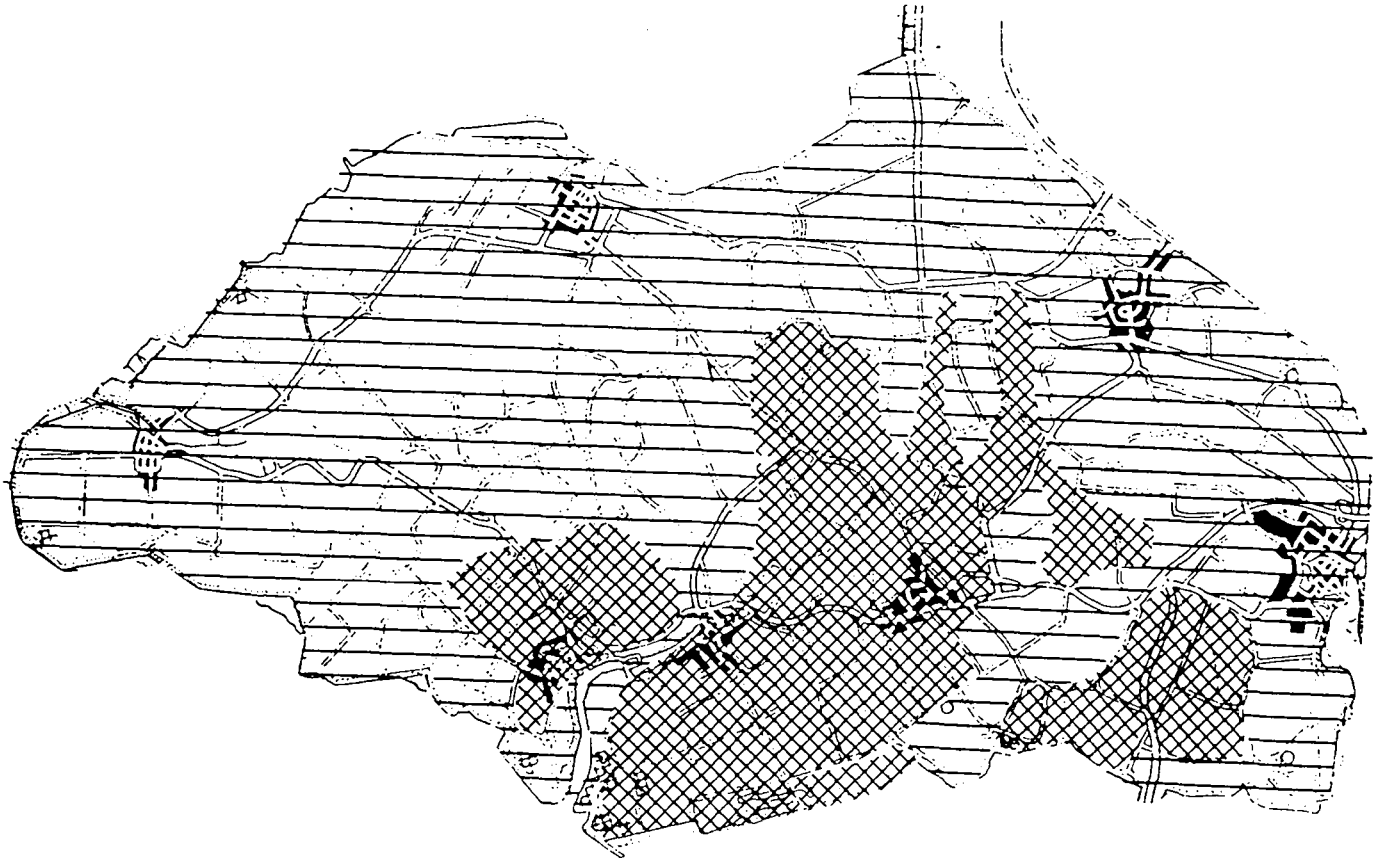

Legenda landschapstypen

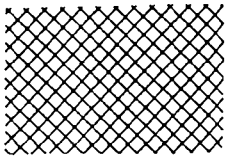

Oud- en Middelland

Nieuwland

afb. 2

PROVINCIE ZEELAND. GEMEENTE THOLEN.

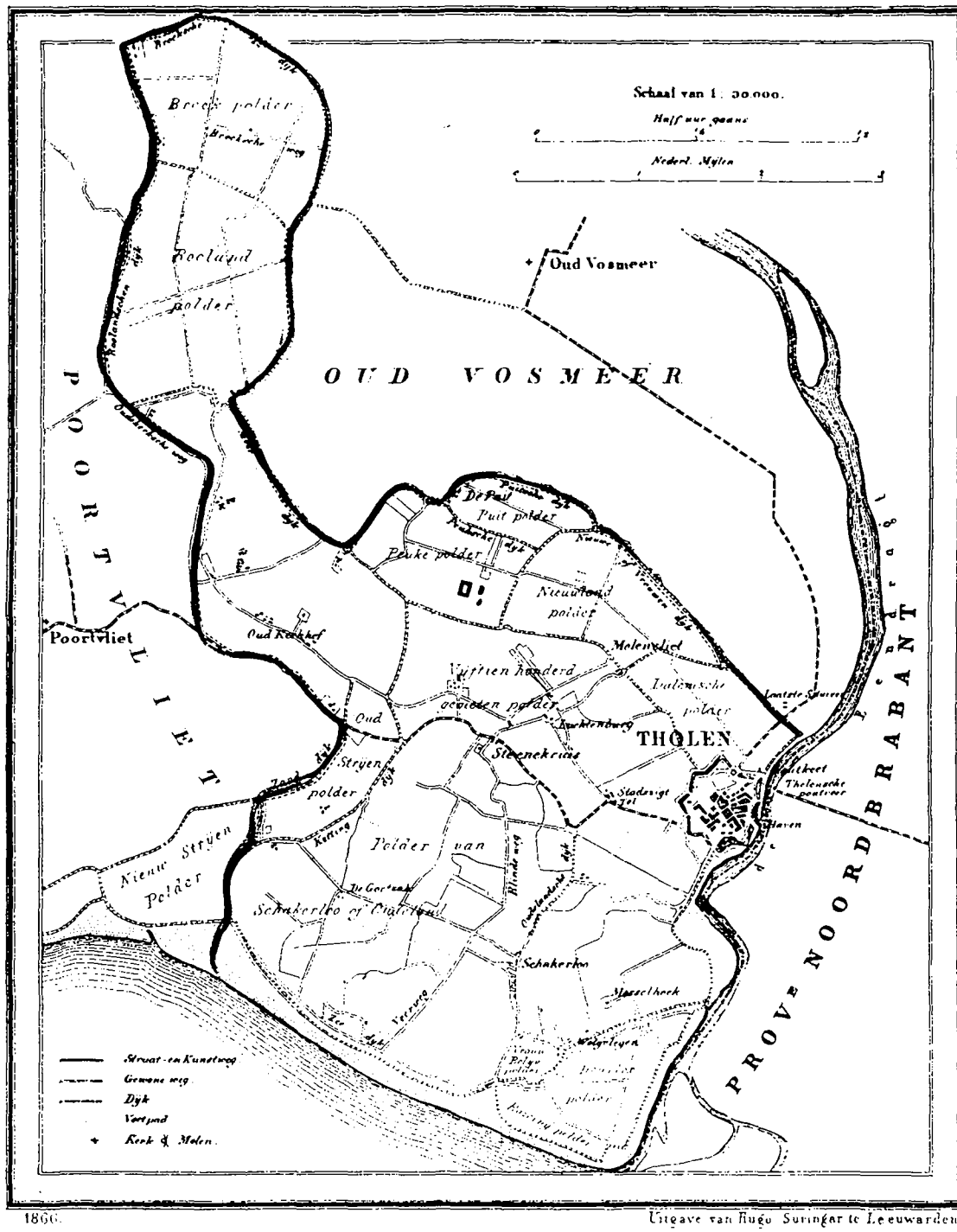

1866. Uitgave van Hugo Suringar te Leeuwarden

2154 Bunders 2550 Inwoners.

afb. 3

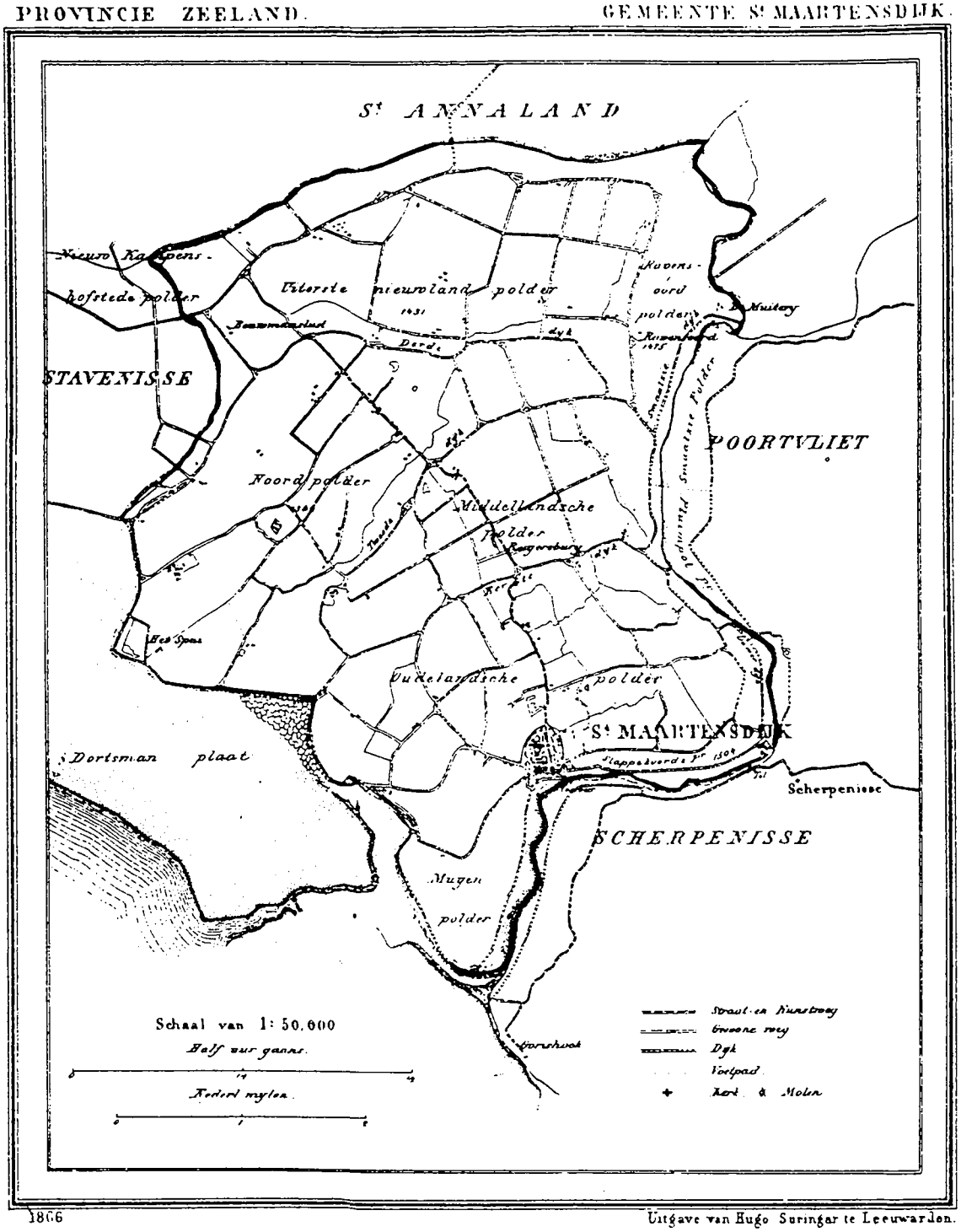

1866 Uitgave van Hugo Suringar te Leeuwarden.

2241 Bunders 2200 Inwoners

afb.4

PROVINCIE ZEELAND. **GEMEENTE OUD-VOSMEER**

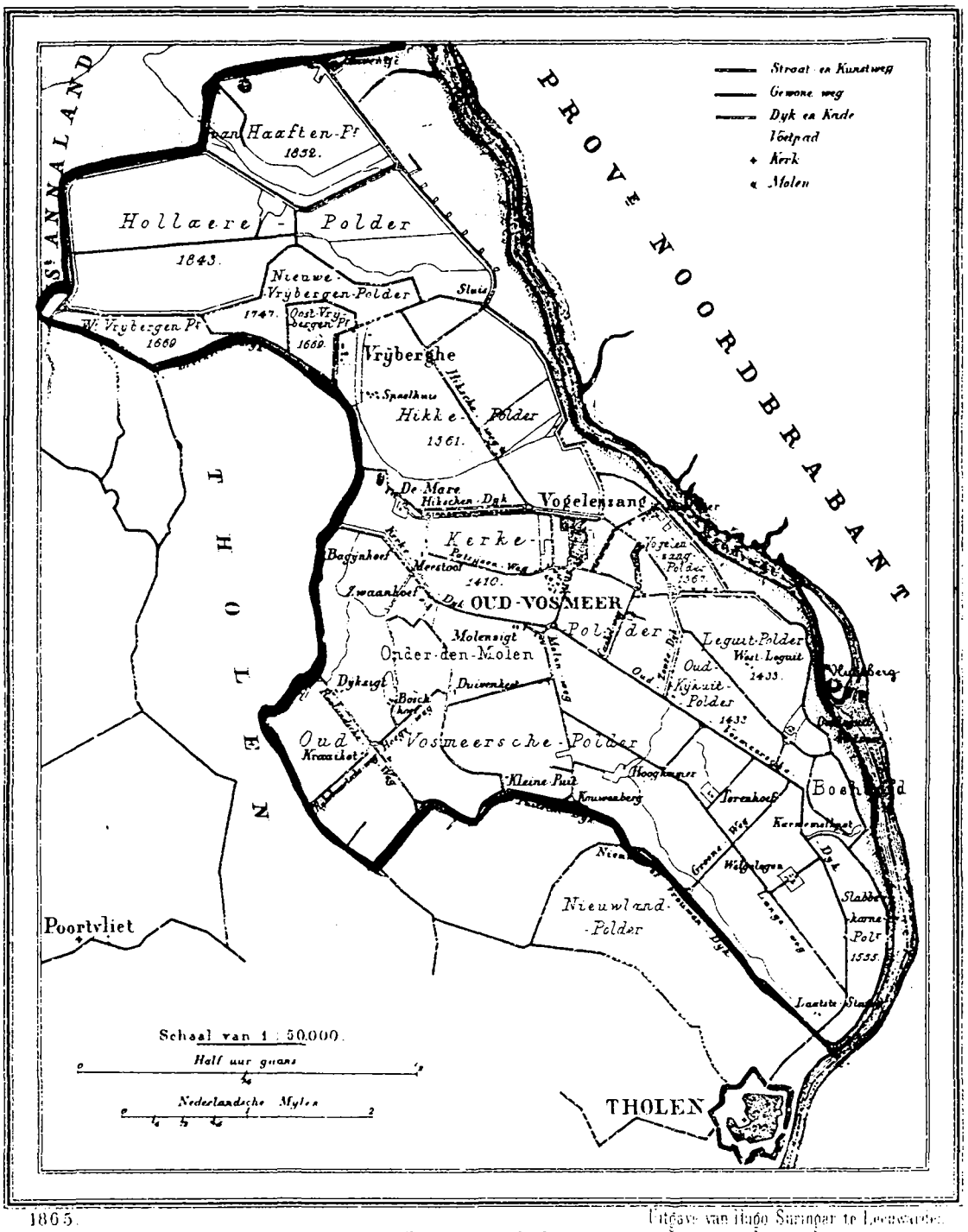

1865. Uitgave van Hugo Suringar te Leeuwarden.

2433 Bunders. 1700 Inwoners

afb. 5

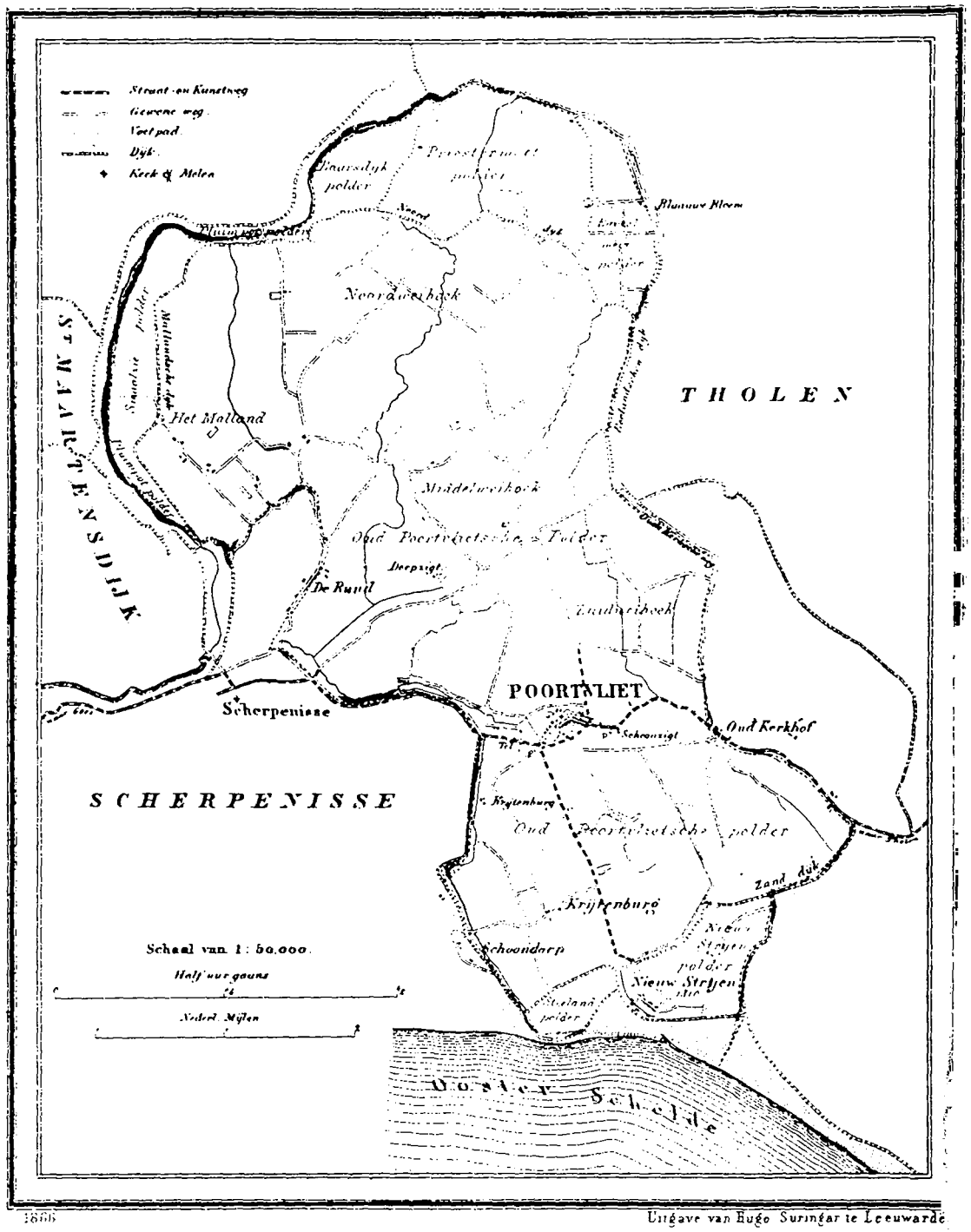

1866 Uitgave van Hugo Suringar te Leeuwarden

2327 Bunders 1350 Inwoners

afb. (

PROVINCIE ZEELAND. GEMEENTE SCHERPENISSE.

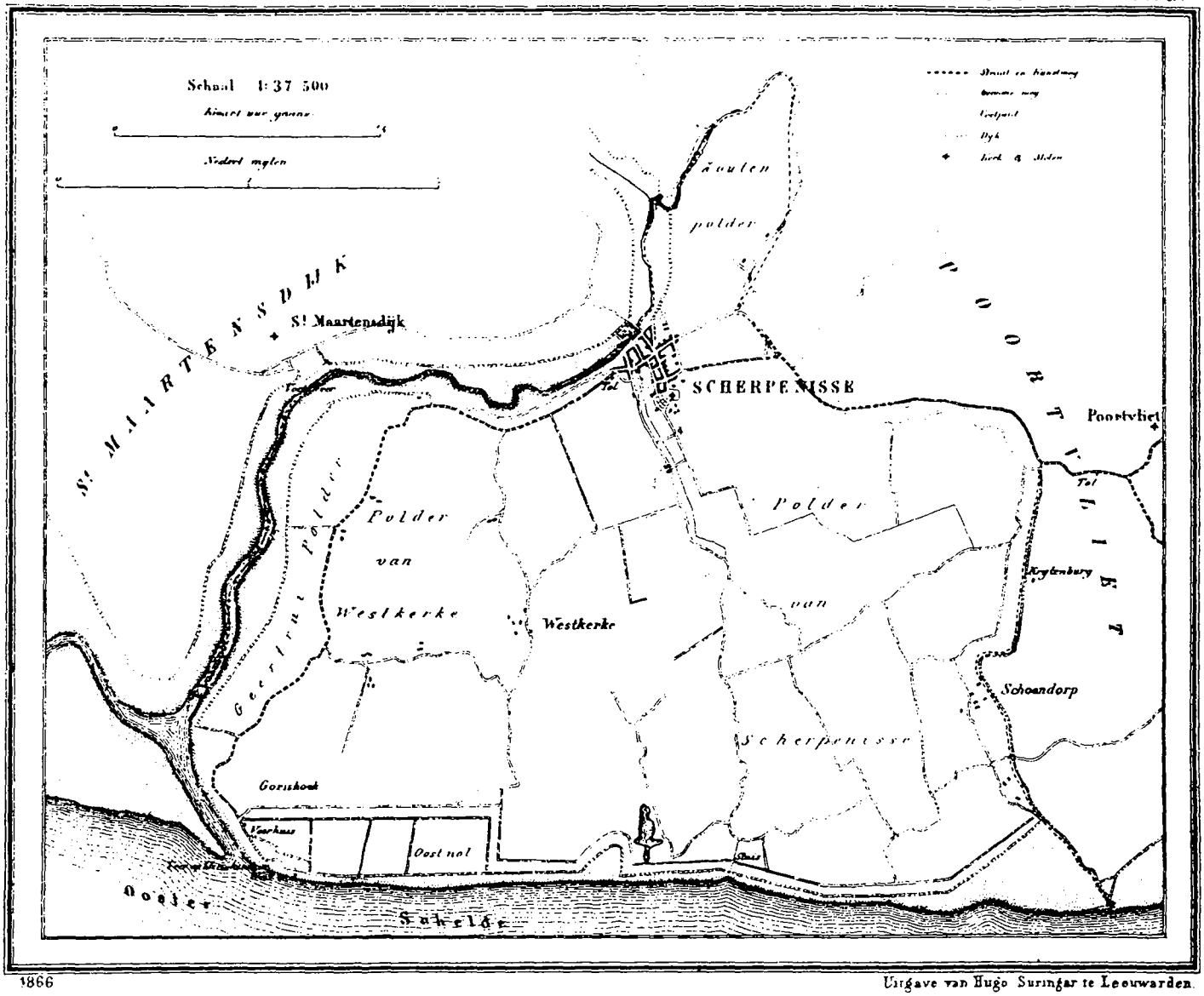

1866 Uitgave van Hugo Suringar te Leeuwarden.

107½ Bunders. 1200 Inwoners

afb.7

PROVINCIE ZEELAND. GEMEENTE St ANNALAND.

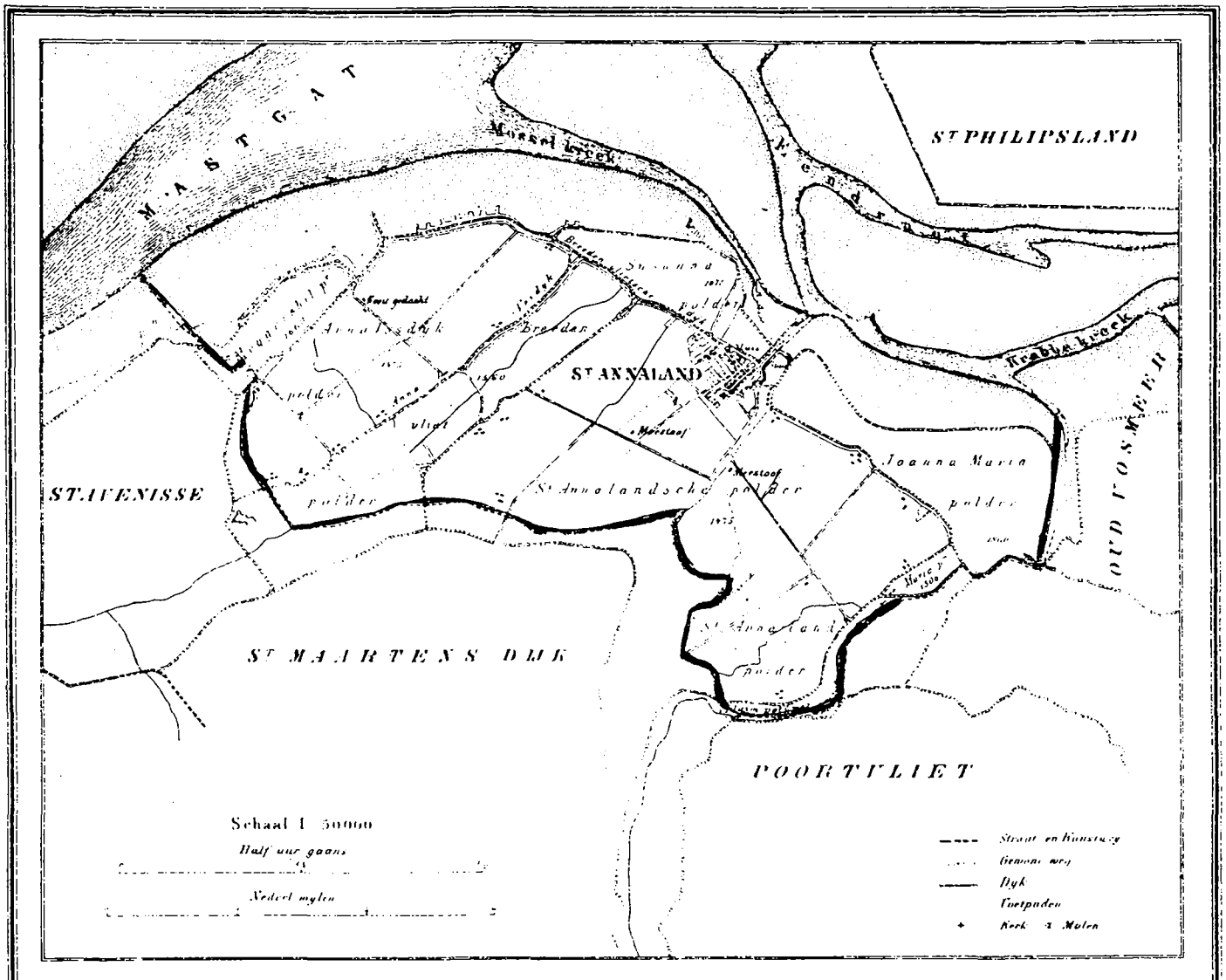

1866 Uitgave van Hugo Suringar te Leeuwarden

1890 Bunders 2025 Inwoners

afb.8

PROVINCIE ZEELAND. GEMEENTE STAVENISSE.

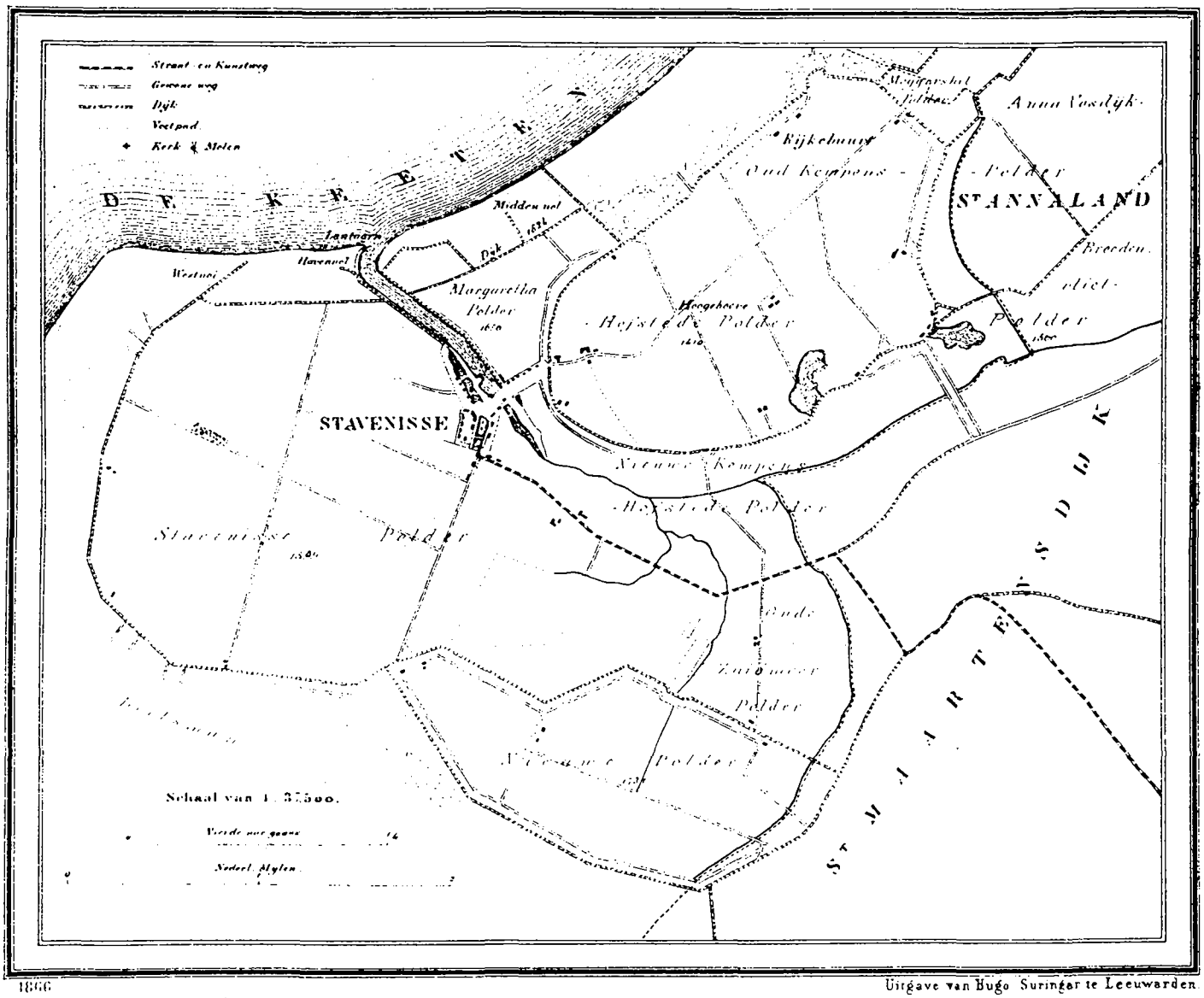

1866 Uitgave van Hugo Suringar te Leeuwarden.

1209 Bunders, 1300 Inwoners.

afb.9

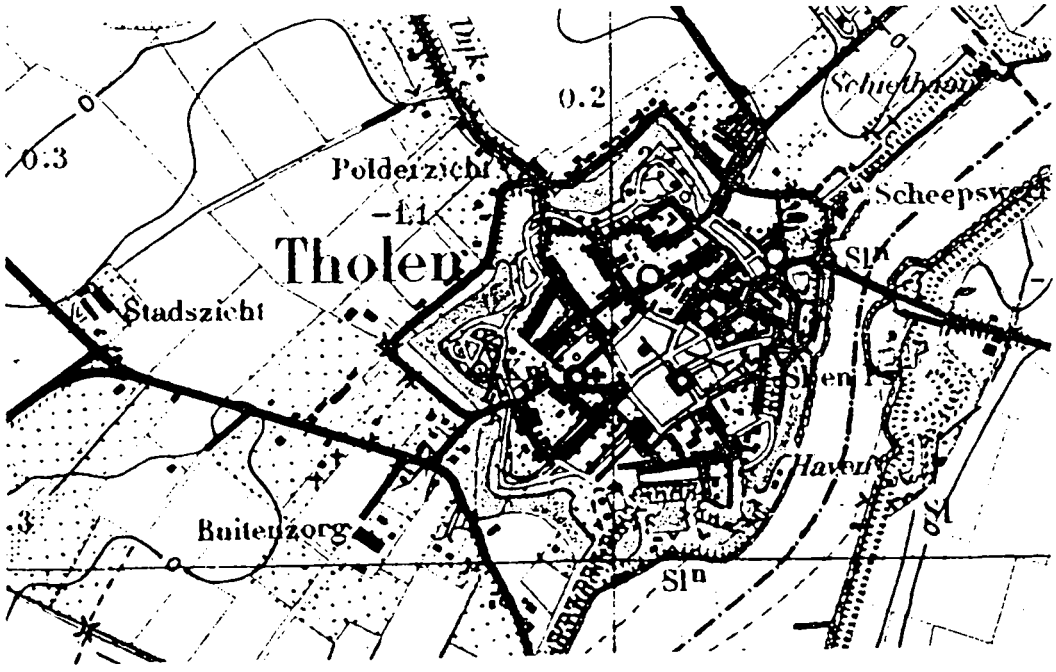
Dijk
0.2
0.3
Poldersicht
-1.1
Tholen
Scheepsweg
Stadszicht
Buitenzorg
Haven

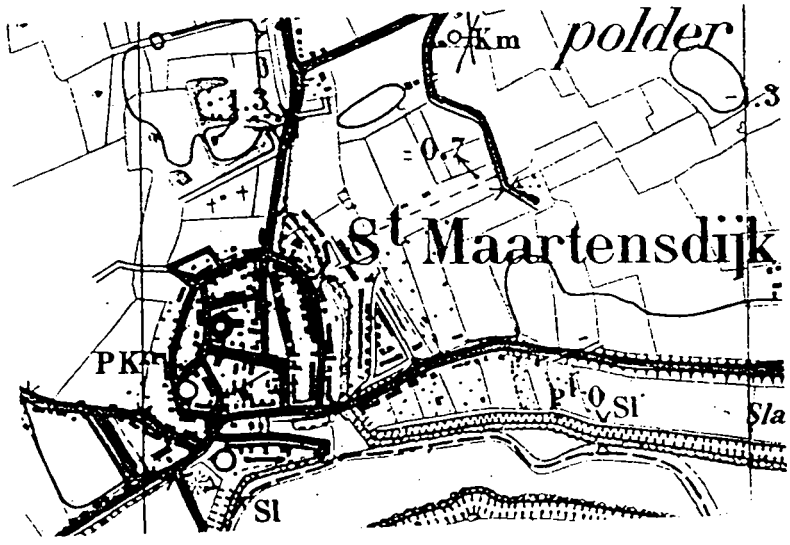
Km
polder
0.7
St Maartensdijk
PKn
Sla
Sl

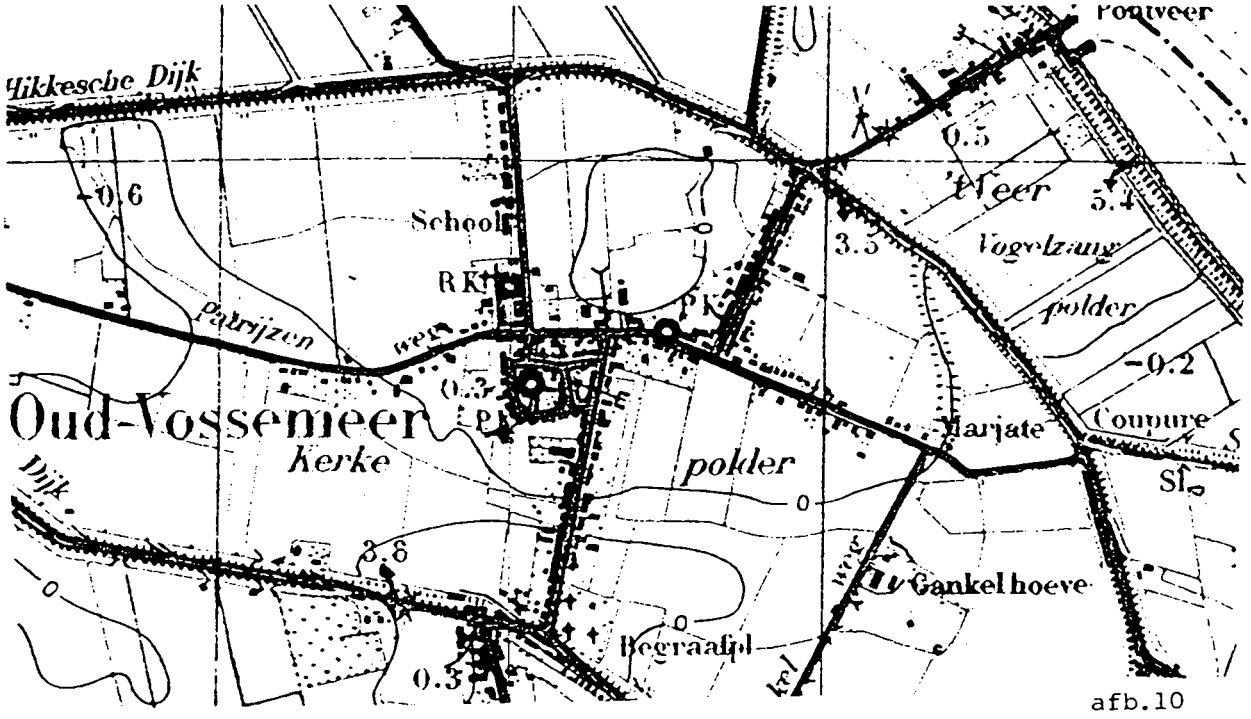
Pontveer
Dijk
0.6
School
RKn
Pastorijen
weg
0.5
't Veer
5.4
3.5
Vogelzang
polder
-0.2
Oud-Vossemeer
Kerke
Marjate
Coupure
Dijk
3.6
Gankelhoeve
Begraafpl
0.3

afb.10

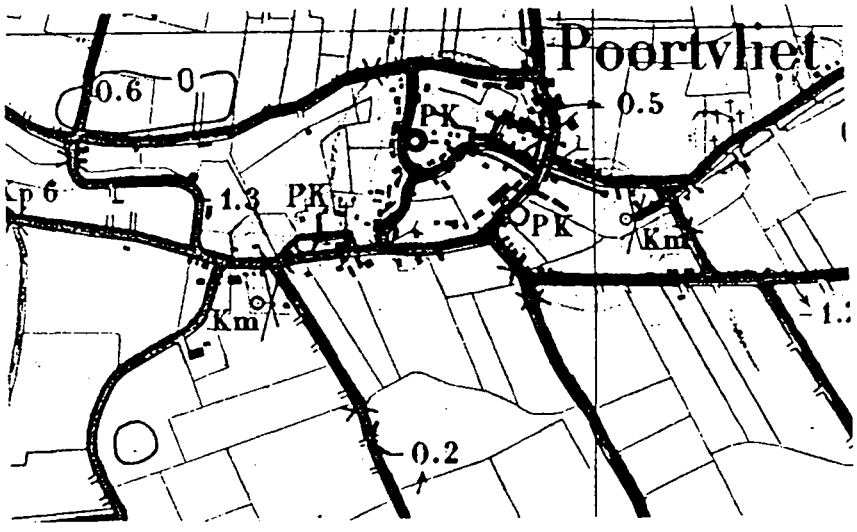
Poortvliet
0.6
0
0.5
PK
p 6
1.3
PK
PK
Km
Km
0.2

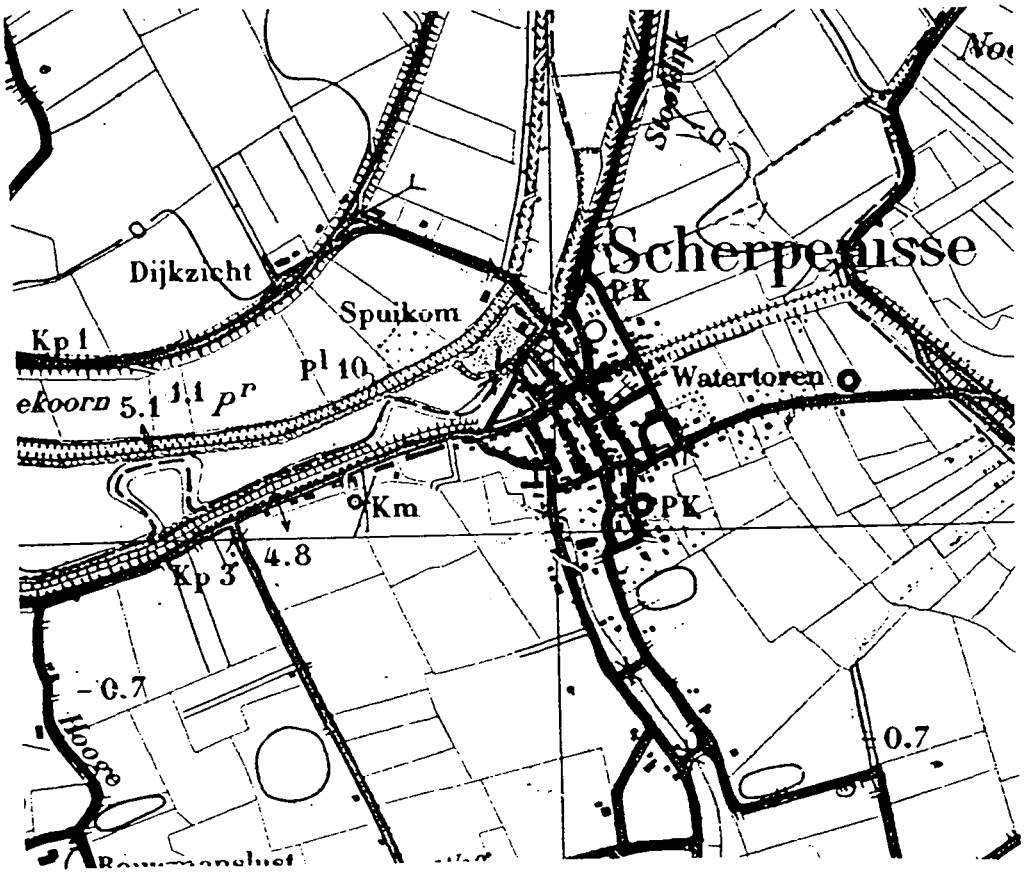
Scherpenisse
Dijkzicht
Spuikom
PK
Kp 1
Watertoren
5.1
Km
PK
4.8
Kp 3
0.7
0.7

afb.11

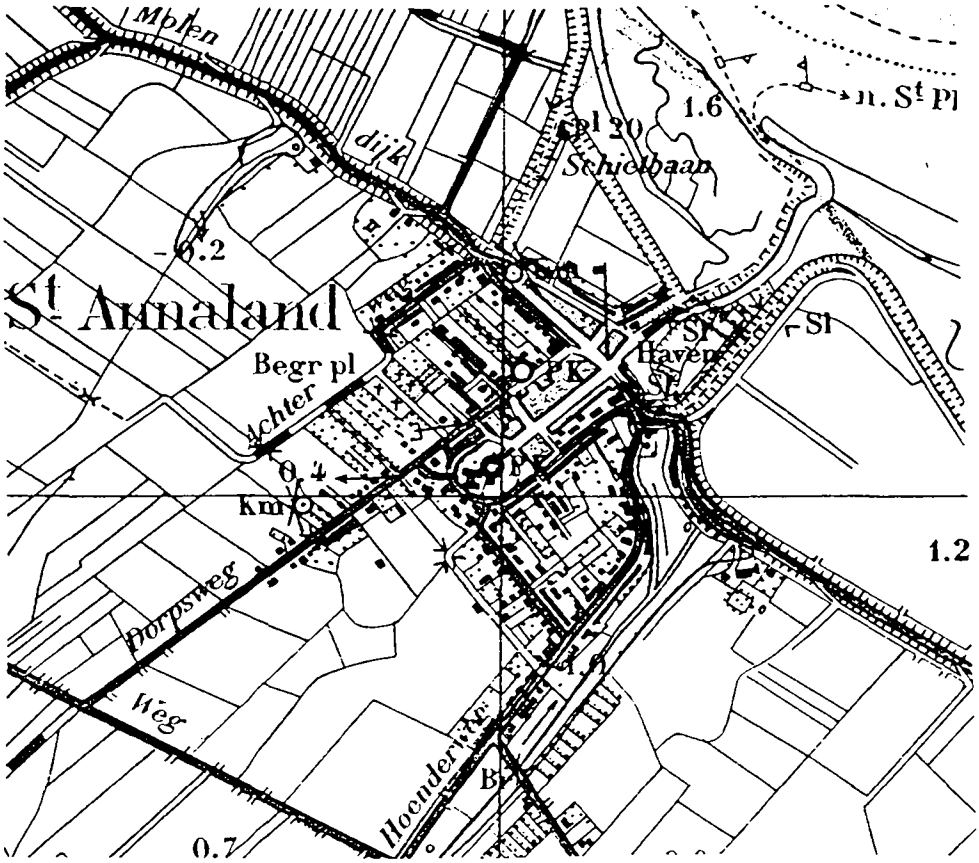
Molen
dijk
pl 20
1.6
Schiebaan
-0.2
St Annaland
Begr pl
Haven
Sl
0.4
Km
1.2
Dorpsweg
Weg
Hoenderiet
0.7

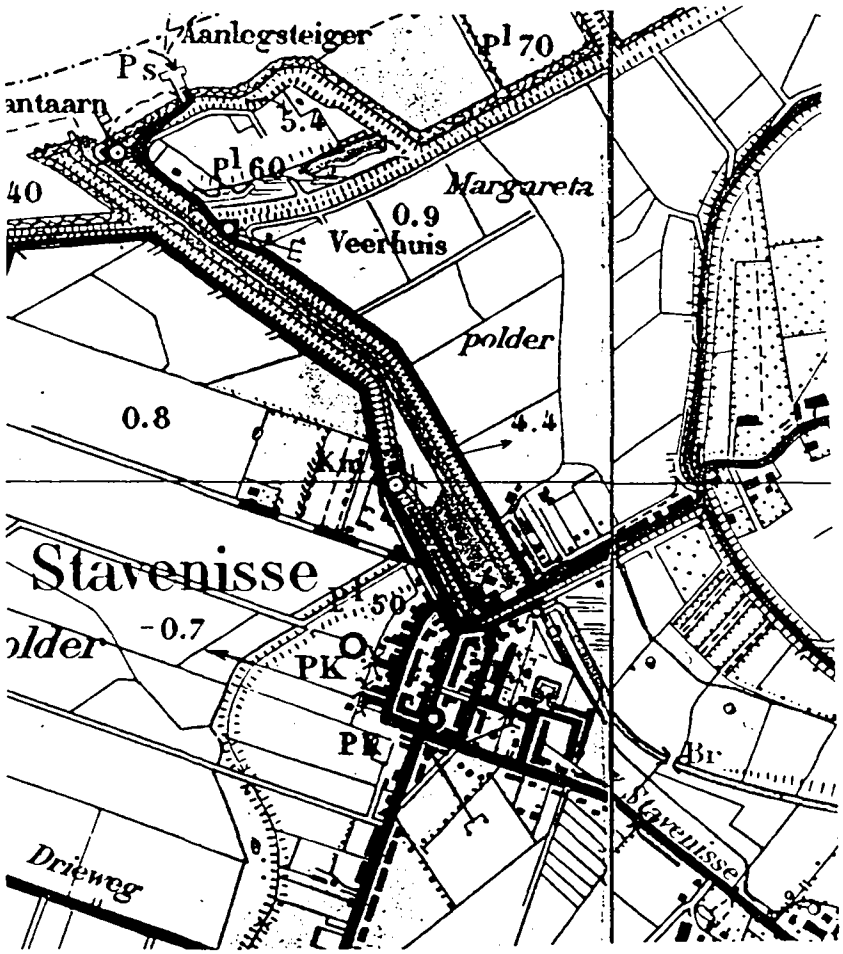
Aanlegsteiger
pl 70
Ps
antaarn
5.4
pl 60
40
Margareta
0.9
Veerhuis
polder
0.8
4.4
Kd
Stavenisse
pl 50
-0.7
PK
Br
Stavenisse
Drieweg

afb.12

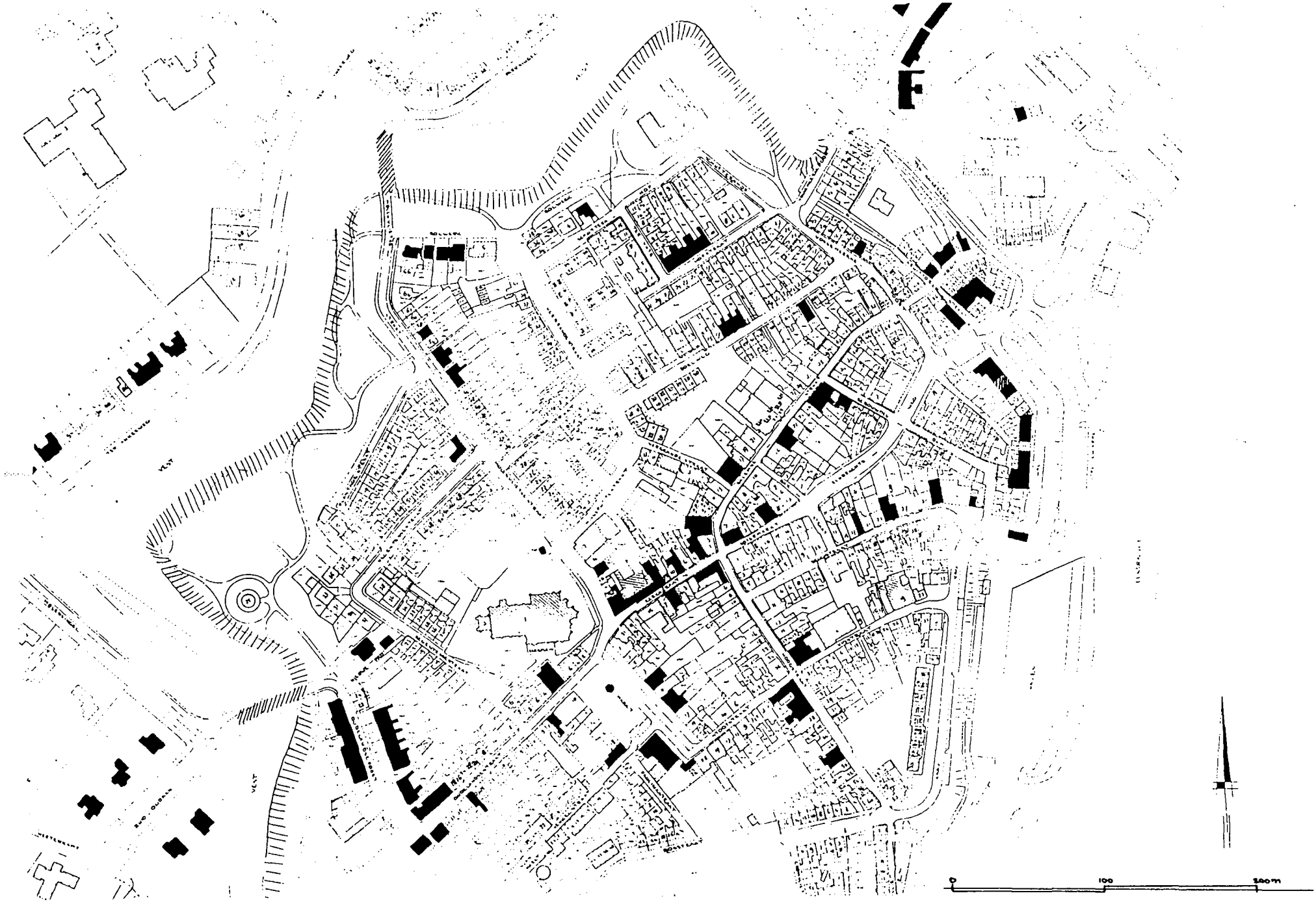

GEINVENTARISEERDE PANDEN: KERN THOLEN

afb. 13

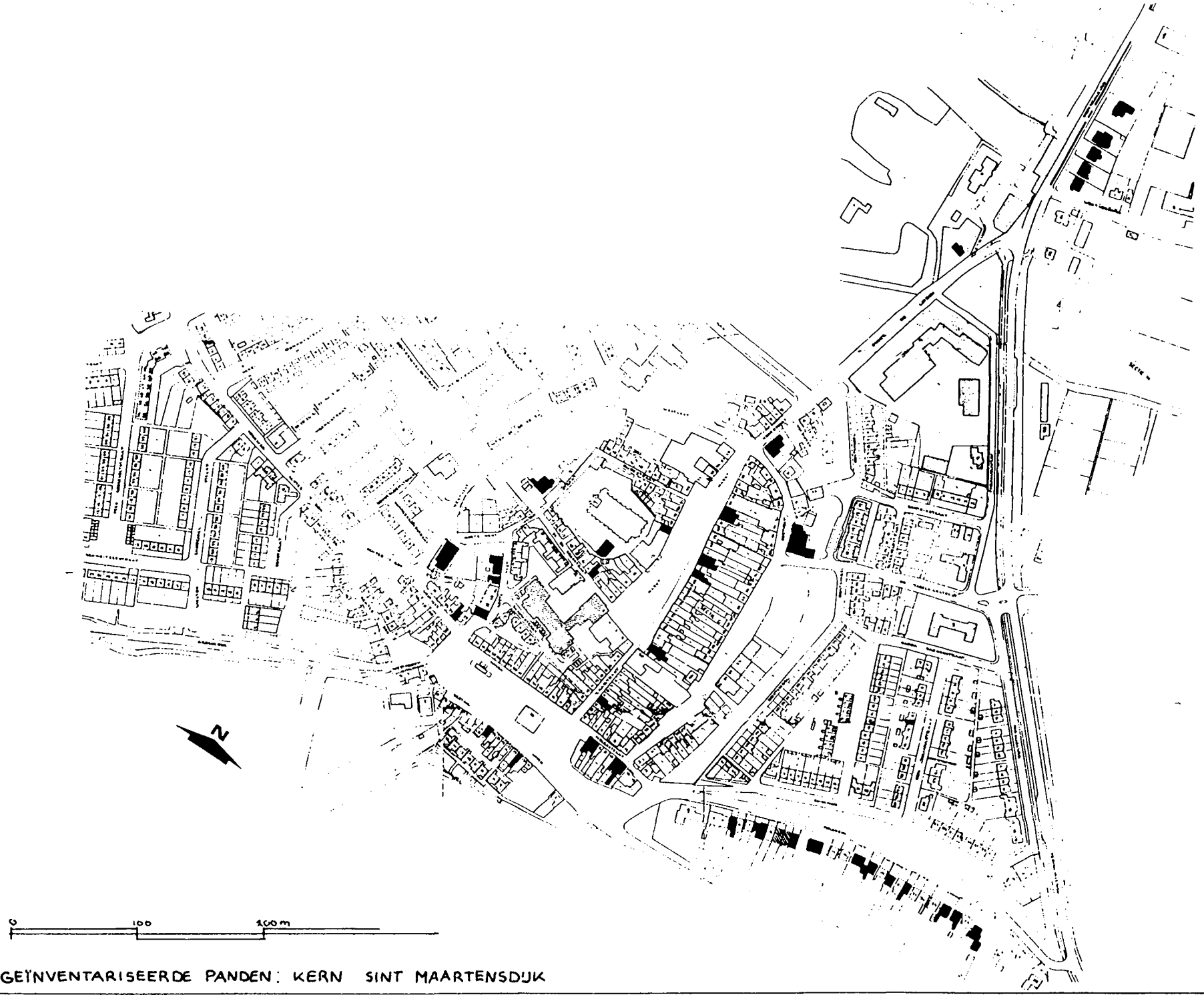

GEÏNVENTARISEERDE PANDEN: KERN SINT MAARTENSDIJK

afb. 14

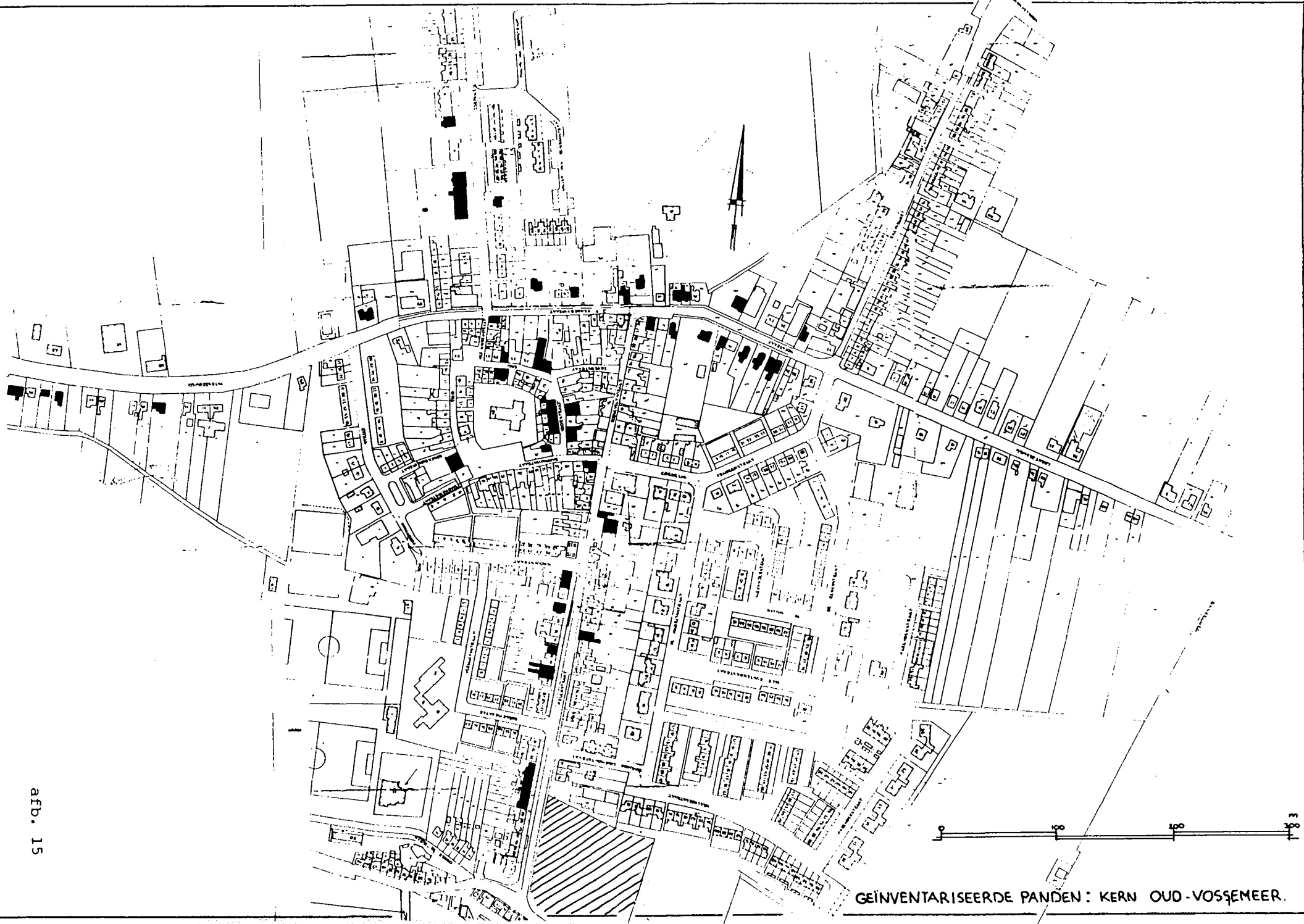

GEÏNVENTARISEERDE PANDEN: KERN OUD-VOSSEMEER.

afb. 15

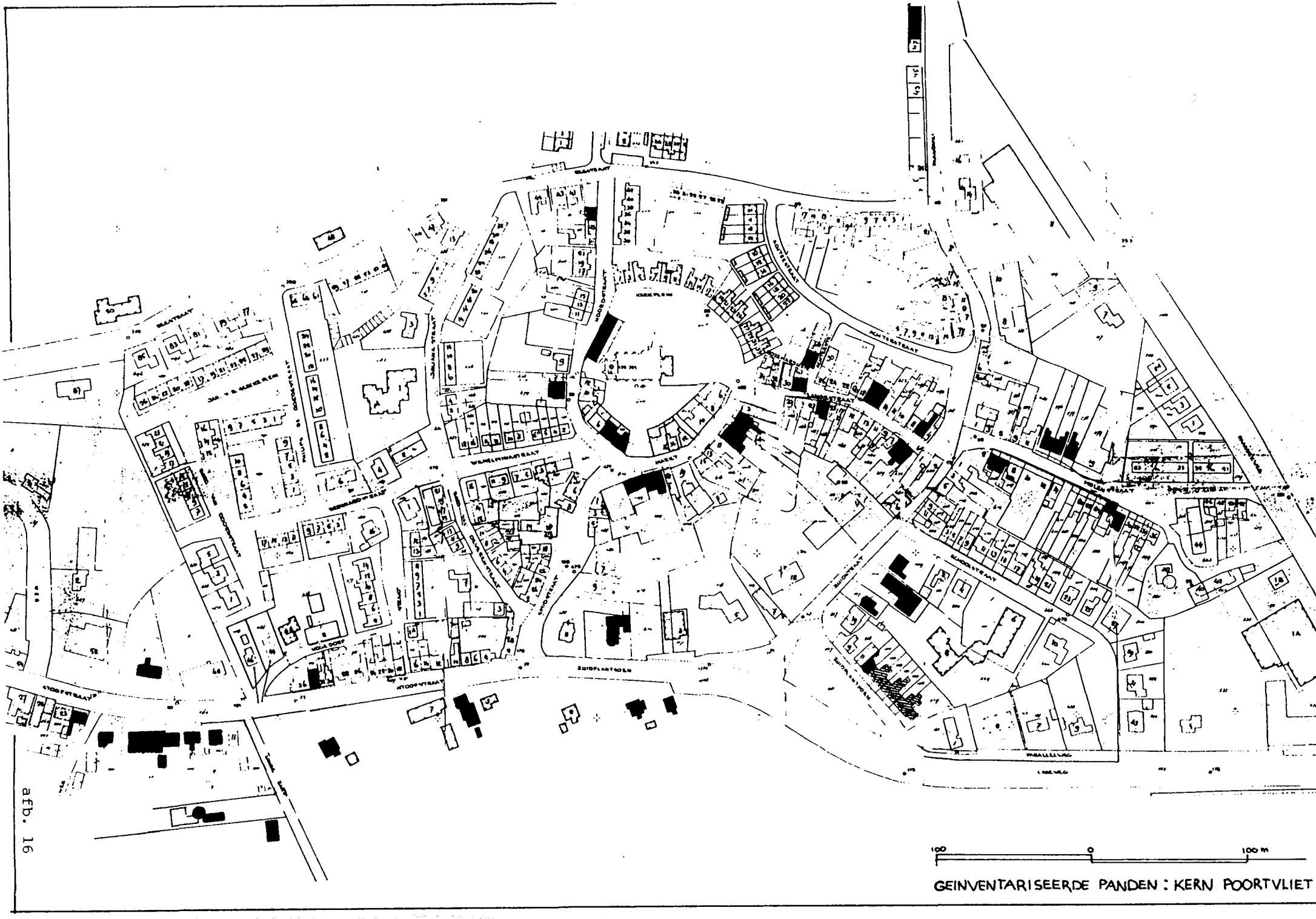

afb. 16

0 100 200 m

GEINVENTARISEERDE PANDEN: KERN SCHERPENISSE

afb. 17

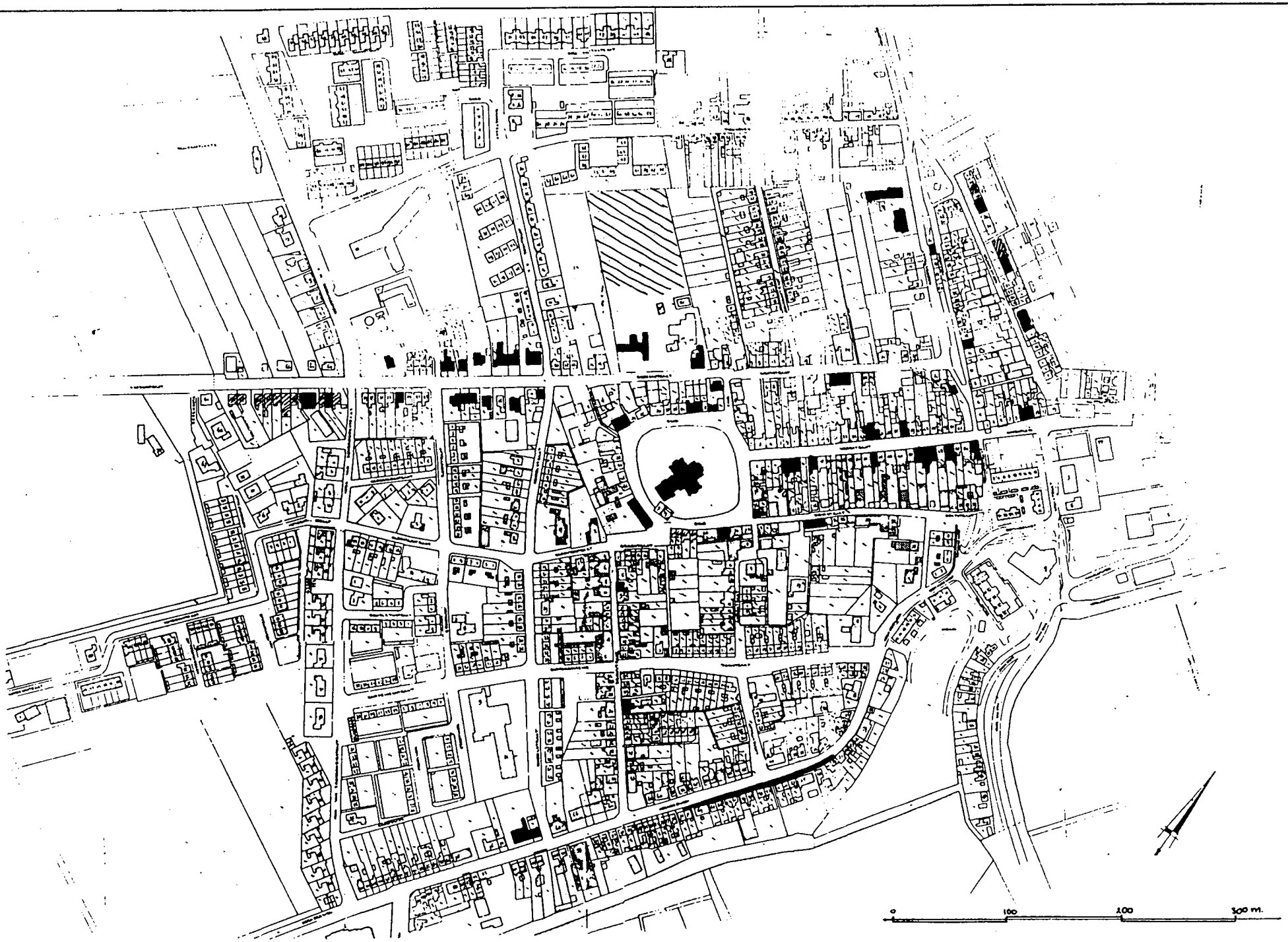

GEINVENTARISEERDE OBJECTEN: KERN St. ANNALAND

afb. 18

afb. 19

GEÏNVENTARISEERDE PANDEN: KERN STAVENISSE

GEM. THOLEN

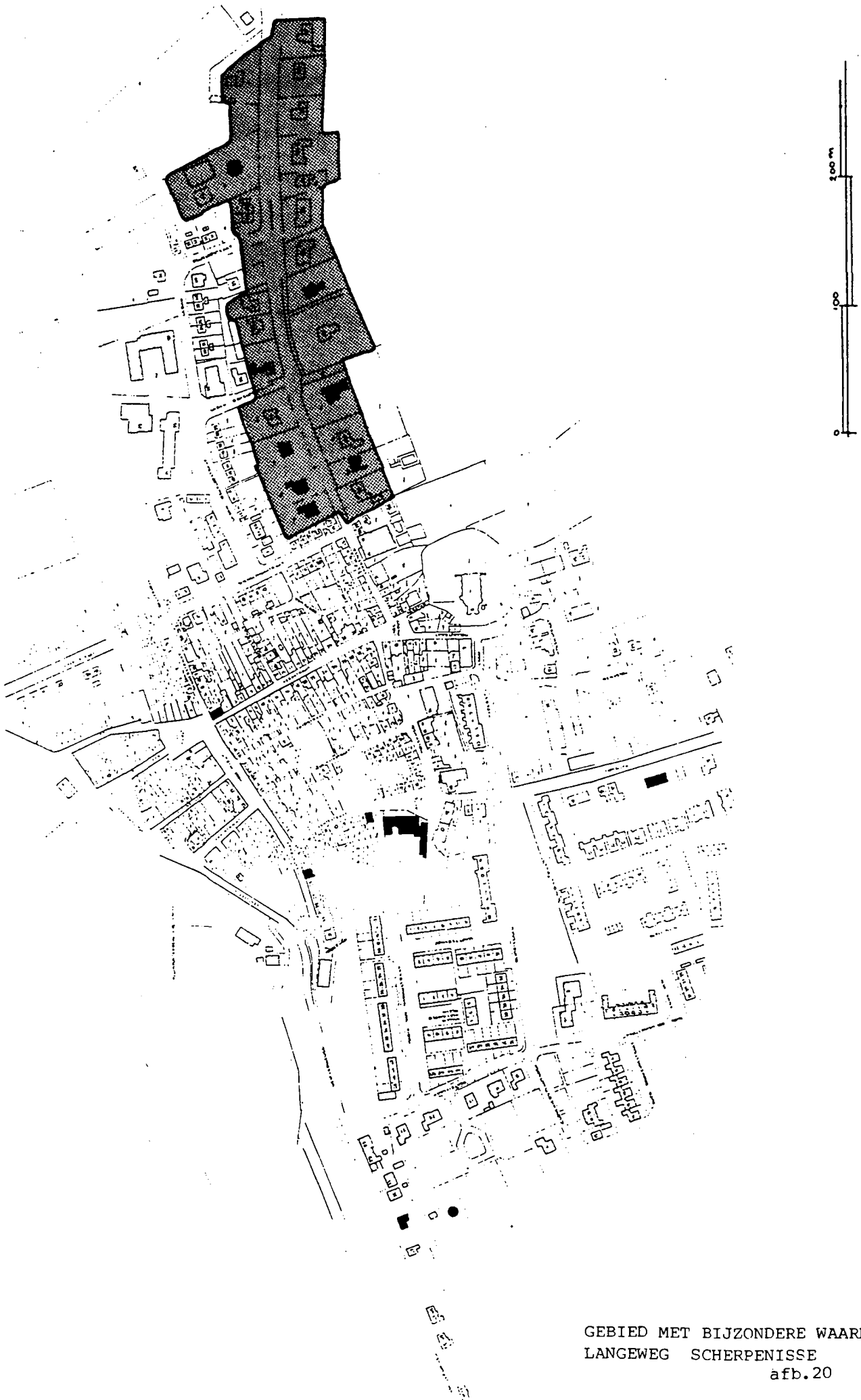

GEBIED MET BIJZONDERE WAARDE
LANGEWEG SCHERPENISSE
afb.20

GEM. THOLEN

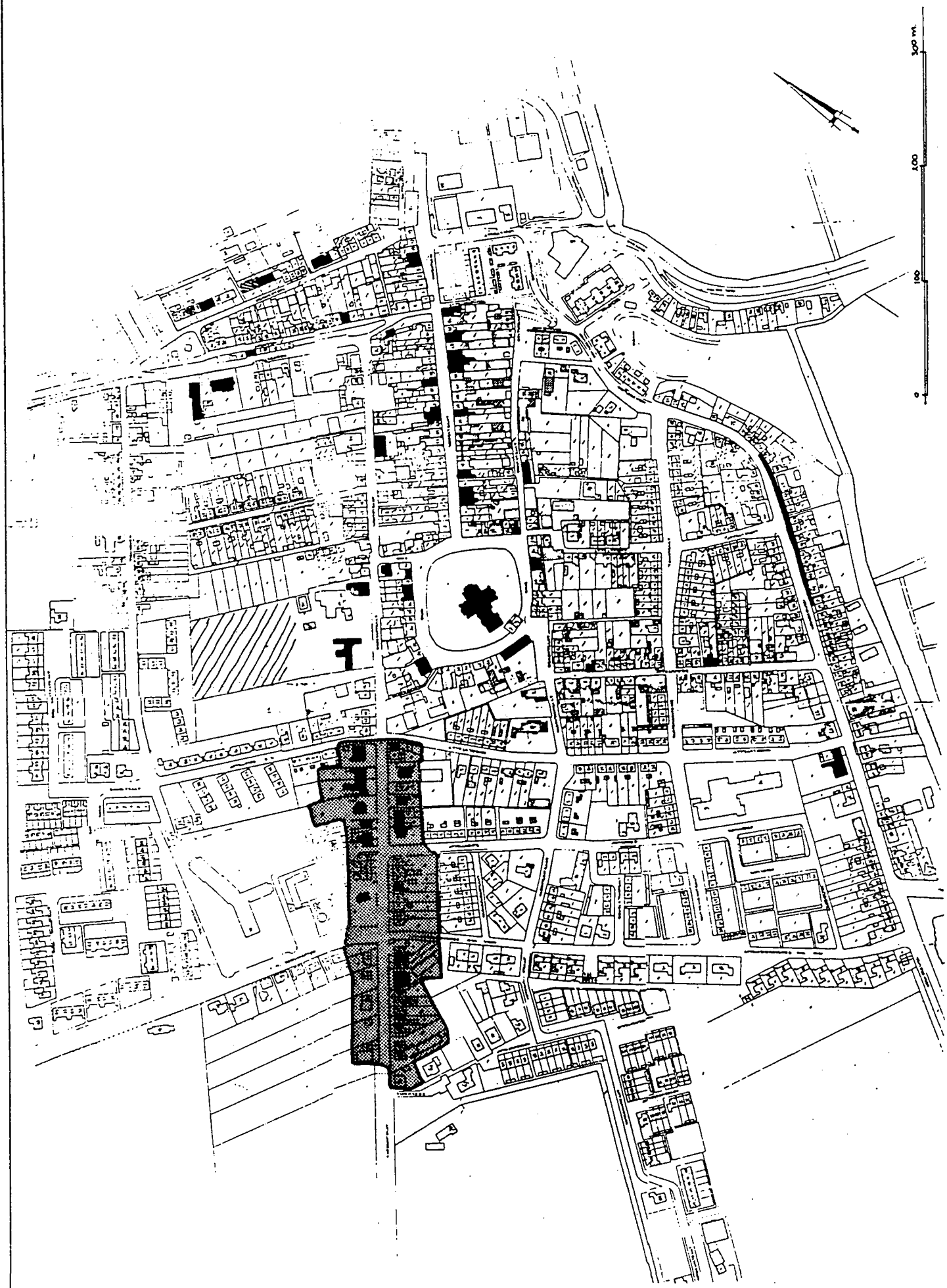

GEBIED MET BIJZONDERE WAARDE:
BIERENSSTRAAT St. ANNALAND

afb.21

GEM. THOLEN

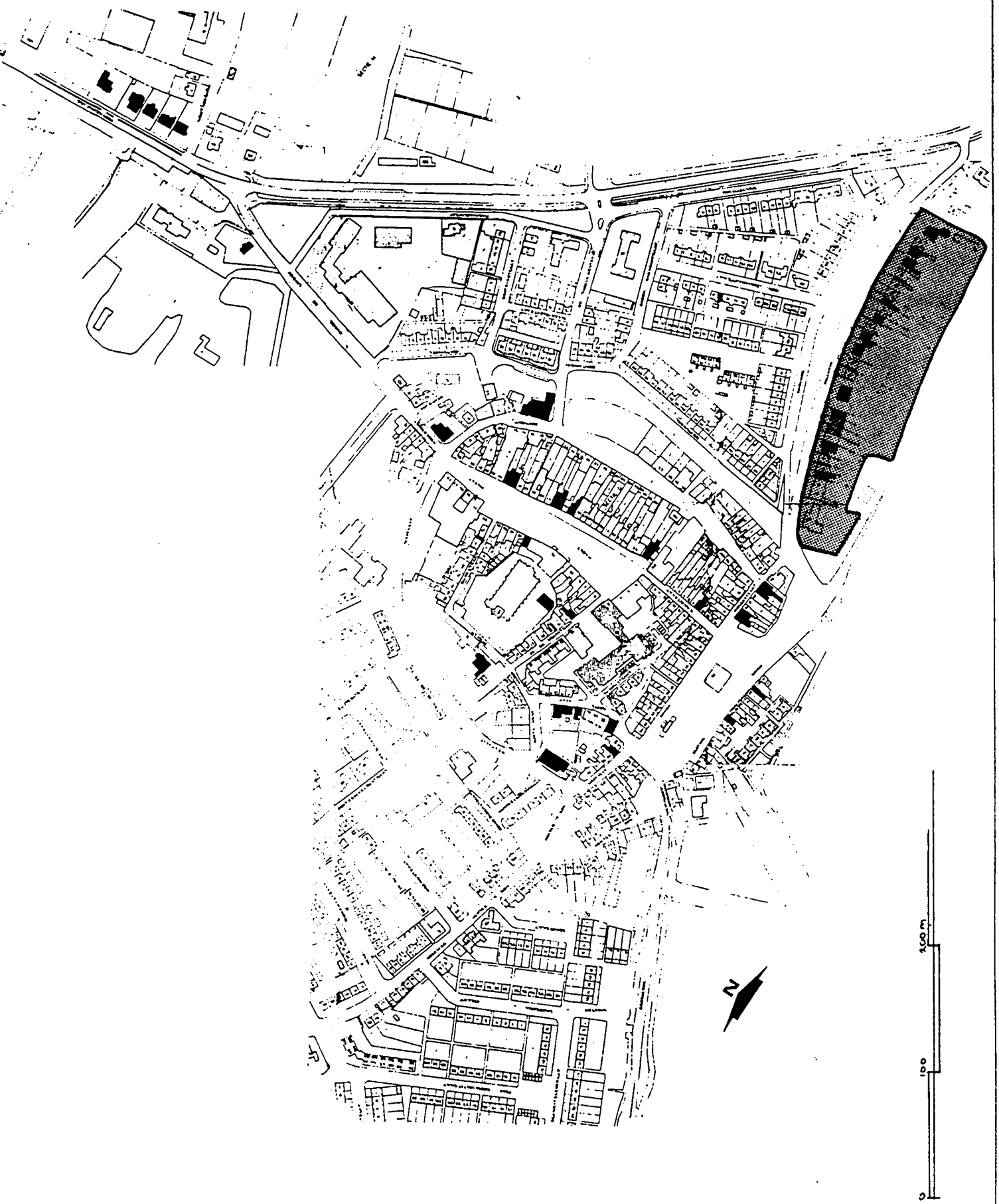

GEBIED MET BIJZONDERE WAARDE
MOLENDIJK - kern St. MAARTENSDIJK
afb.22